

ת"פ 1406/10/21 - מדינת ישראל ואח'... נגד מחמוד עארדה, יעקוב קאדרי, איהם כמאמג'י, מונדאל אינפיעאת, מוחמד עארדה, זכריא זבידי, מח ואח'...

בית משפט השלום בנצרת

22 מאי 2022

ת"פ 1406-10-21 מדינת ישראל נ' עארדה(עציר) ואח'
בפני סגנית הנשיא, כב' השופטת עדי במביליה - אינשטיין
המאשימה
מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

מחמוד עארדה
יעקוב קאדרי
איהם כמאמג'י
מונדאל אינפיעאת
מוחמד עארדה
זכריא זבידי
מחמוד אבו אשרין
קצי מרעי - קבוע ליום 262
עלי אבו בכר
0 מחמד אבו בכר
1 איאד ג'ראדאת

נוכחים:

מטעם המאשימה: עו"ד עידית עמיר לוינשטיין

מטעם הנאשם 1: הובא, וע"י עו"ד חאלד מחאג'נה

מטעם נאשם 2: הובא וע"י עו"ד חנאן ח'טיב (מתרגמת לנאשמים את מהלך הדיון).

מטעם נאשם 3: הובא וע"י עו"ד מונדר אבו אחמד

מטעם נאשם 4: הובא וע"י ג'מיל ח'טיב

מטעם נאשם 5: הובא וע"י עו"ד רסלאן מחאג'נה

מטעם נאשם 6: הובא וע"י עו"ד עומרי ברבש ממושרד עו"ד אביגדור פלדמן

מטעם נאשם 7: הובא וע"י עו"ד ראיד מחאמיד

מטעם נאשם 9: הובא וע"י עו"ד ג'מיל ח'טיב

מטעם נאשם 10: הובא וע"י עו"ד ג'מיל ח'טיב

עמוד 1

מטעם נאשם 11: הובא וע"י אשרף ח'טיב

פרוטוקול

גזר דין

בעניינם של נאשמים 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10 ו-11

(יקראו יחד: "הנאשמים")

כתב האישום:

1. **נאשמים מס' 1 עד 6** הורשעו, על פי הודאתם, בביצוע עבירה של **ברירה ממשמורת חוקית** לפי סעיף 257(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

נאשמים מס' 7 עד 11 הורשעו, על פי הודאתם, בביצוע עבירה של **סיוע לברירה** לפי סעיף 258(1) לחוק העונשין.

א. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היו נאשמים מס' 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9 ו-11 אסירים המרצים מאסר בגין עבירות כנגד ביטחון המדינה. נאשמים מס' 4, 6 ו-10 היו עצורים עד תום ההליכים בגין עבירות בטחון. הנאשמים מורשעים או מואשמים בעבירות מסוג פשע והוחזקו במועדים הרלוונטיים לכתב האישום במשמורת שב"ס כפי שיפורט להלן:

· נאשם מס' 1 מרצה מאסר עולם ועשר שנות מאסר לריצוי בחופף החל מיום 19.11.1997 בגין ביצוע עבירות בטחון ובהן רצח השוטר מאיר אלוש ז"ל.

· נאשם מס' 2 מרצה שני מאסרי עולם מצטברים זה לזה ועוד 35 שנות מאסר במצטבר להם החל מיום 3.2.2004 בגין שורת עבירות בטחון חמורות וגרימת מותם בכוונה של יוסף עזמי ז"ל ומשה חזקיה ז"ל. בנוסף מרצה עונש של 18 חודשי מאסר במצטבר בגין החזקת ציוד קצה רט"ן בניגוד לפקודת בית הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971.

· נאשם מס' 3 מרצה שני מאסרי עולם במצטבר החל מיום 8.8.2006 בגין עבירות בטחון וגרימת

עמוד 2

מותו בכוונה של אליהו אשרי ז"ל.

- נאשם מס' 4 עצור עד תום ההליכים במסגרת תיק מס' 2437/20 של בית המשפט הצבאי בשומרון החל מיום 18.3.2020. כתב האישום שתלוי ועומד נגדו מייחס לו עבירה של סחר בציד מלחמתי.
- נאשם מס' 5 מרצה שלושה מאסרי עולם מצטברים ו-20 שנות מאסר במצטבר להם בגין שורה ארוכה של עבירות בטחון ובהן שותפות לגרימת מותם של שלושה אזרחים ישראלים בפיגוע מחבל מתאבד באוטובוס אגד וזאת החל מיום 15.7.2002.
- נאשם מס' 6 עצור עד תום ההליכים במסגרת תיק מס' 5288/19 של בית המשפט הצבאי ביהודה החל מיום 27.2.2019. כתב האישום שתלוי ועומד כנגד הנאשם מייחס לו שורה של עבירות ביטחוניות ובהן חברות ופעילות בהתאחדות בלתי מותרת, ירי לעבר אדם וגרימת מוות בכוונה במספר הזדמנויות.
- נאשם מס' 7 מרצה מאסר לתקופה של 54 חודשים החל מיום 21.3.2017 בגין עבירות ביטחון שכללו ייצור והשלכת מטעני חבלה לעבר כוחות הביטחון.
- נאשם מס' 8 מרצה מאסר לתקופה של 18 חודשים החל מיום 28.6.2020 בגין ייצור מטעני צינור עם אחרים והשלכת אבן לעבר אוטובוס נוסע.
- נאשם מס' 9 מרצה מאסר לתקופה של 18 חודשים ויום החל מיום 27.5.2020 בגין ייצור חפץ נפיץ בצוותא וזריקת חפצים לעבר כלי תחבורה נוסע בצוותא.
- נאשם מס' 10 עצור עד תום ההליכים במסגרת תיק מס' 3614/20 של בית המשפט הצבאי בשומרון החל מיום 17.6.2020. כתב האישום התלוי ועומד נגדו מייחס לו שורה ארוכה של עבירות ביטחוניות ובהן ייצור מטעני חבלה והשלכת מטענים לעבר אוטובוס ולעבר רכבים פרטיים.
- נאשם מס' 11 מרצה מאסר עולם ו-30 שנות מאסר במצטבר החל מיום 8.7.2003 בגין שורה של עבירות בטחון ובהן בין היתר גרימת מותו בכוונה של אלי ביטון ז"ל וכן שילוח מחבל מתאבד באירוע נוסף.

ב. אגף 2 (להלן: "**האגף**") בבית סוהר גלבע (להלן: "**בית הסוהר**"), הוא אגף בו מוחזקים אסירים ביטחוניים. מרבית התאים באגף מיועדים לאסירים המשויכים לארגון הפת"ח ותא מס' 5 מיועד לאסירים המשויכים לארגון הגא"פ (להלן: "**התא**").

ג. נאשמים מס' 1 עד 5 ונאשמים מס' 7 עד 11 משויכים לארגון הג'יהאד האסלאמי (להלן: "**הגא"פ**") והוחזקו בבית הסוהר בתאים המיועדים לאסירים מארגון זה.

ד. נאשם מס' 6 משויך לארגון הפת"ח והוחזק בתא המיועד לאסירים מארגון זה.

ה. נאשמים מס' 1 ו-5 הם בני דודים. כך גם נאשמים מס' 9 ו-10.

ו. בסוף שנת 2020, גמלה בלבו של הנאשם מס' 1 החלטה לחפור מנהרה מהתא, על מנת עמוד 3

להימלט מבית הסוהר. הנאשם מס' 1 פנה לנאשמים 2, 3 ו-4 והציע להם לקחת חלק בחפירת המנהרה ודרכה להימלט מהכלא (להלן: "**תכנית הבריחה**") והם הסכימו לכך.

ז. ביום 3.3.21 הועבר נאשם מס' 5 מבית סוהר הדרים לאגף 2 בבית סוהר גלבוע והוצע לו על ידי הנאשם מס' 1 להצטרף לתכנית הבריחה. הנאשם 5 הסכים, והחל מאותו מועד הוא נטל חלק בתכנית.

ח. החל מסוף שנת 2020 ועד ליום 6.9.21, חפרו הנאשמים 1 עד 5, בצוותא, מנהרה, שפתחה במקלחת התא. הנאשמים הסירו לוח שיש מתחת לכיור, חפרו מתחתיו והשיבו מדי יום את לוח השיש למקומו על מנת להסתיר את החפירה.

ט. הנאשמים ביצעו את עבודת החפירה באופן יומי, במשמרות שהותאמו לסדר היום בכלא, וזאת על מנת למנוע את חשיפת תכנית הבריחה, ותוך שימוש בכלי חפירה מאולתרים.

י. על מנת לסייע לנאשמים 1 עד 5 להוציא את תכנית הבריחה אל הפועל, לקחו נאשמים מס' 7 עד 11 חלק בחפירת המנהרה כפי שיפורט להלן:

· בחודש מאי 2021 עבר נאשם 7 לתא 5 באגף 2, נחשף לתכנית הבריחה והסכים לסייע בחפירת המנהרה. עיקר תפקידו של הנאשם 7 היה להישאר בתא בעת החפירה, להתריע מפני הגעת אנשי סגל וכן להשגיח שאסירים אחרים לא ייכנסו אל התא. במספר הזדמנויות ירד נאשם 7 אל המנהרה וסייע בחפירתה. לקראת סיום חפירת המנהרה, בסוף חודש אוגוסט 2021, עבר נאשם 7 לתא אחר באגף.

· בשלביה הראשונים של חפירת המנהרה, פנה נאשם 1 לנאשם 8, שיתף אותו בתכנית הבריחה והנאשם 8 הסכים לסייע בחפירת המנהרה. במספר הזדמנויות נכנס נאשם 8 אל המנהרה וסייע בחפירתה. בחודש יוני 2021 הועבר הנאשם 8 לבית סוהר קציעות, ולבקשת נאשם 1 העביר מסר בכתב לאסיר "אבו חודיפה", המשמש כאחראי על כל אסירי הגא"פ, על רצונו לקבל טלפון סלולרי.

· בחודש יוני 2021 עברו נאשמים מס' 9 ו-10 לתא. עם הגעתם נחשפו לתוכנית הבריחה ולפתח המנהרה והסכימו לסייע בחפירתה. תפקידם של הנאשמים 9 ו-10 היה לשמור שלא יכנס אף אחד לתא בעת החפירה, ולהוציא שקים מלאים בחול מהמנהרה על מנת לאפשר לחופרים לצאת ממנה אל התא.

· ביום 5.9.21 עברו נאשמים מס' 9 ו-10 מהתא אל תא אחר באגף ובמקומם עברו אל התא נאשמים מס' 6 ו-3, וזאת על מנת שתתאפשר בריחתם מהכלא (בריחה אשר יצאה אל הפועל באותו הלילה, כפי שיפורט בהמשך).

· במהלך חודש פברואר 2021 עבר נאשם מס' 11 לתא, נחשף לתכנית הבריחה והוצע לו להימנות על קבוצת האסירים שתברח מבית הסוהר. הנאשם מס' 11 הסכים לכך וסייע בחפירת המנהרה, כשתפקידו היה לחפור את פתח המנהרה ובהמשך לשמור שאף אחד לא יכנס אל התא בעת החפירות.

בחודש יוני 2021 עבר הנאשם מס' 11 לאגף אחר בעקבות סכסוך שהתגלע בינו לבין נאשם מס' 4.

יא. לקראת סיום חפירת המנהרה החליטו נאשמים מס' 1 עד 5 ו-11 לפנות אל הנאשם מס' 6 ולהציע לו לברוח עימם מהכלא על מנת שנאשם מס' 6 ינצל את מעמדו וקשריו ברשות הפלסטינית וידאג כי לאחר הבריחה יזכו האסירים הנמלטים למעצר הגנתי ברשות.

יב. בחודש אוגוסט 2021, לקראת סיום חפירת המנהרה פנו נאשמים 1 עד 3 אל נאשם מס' 6, שיתפו אותו בתכנית הבריחה והציעו לו להימלט עימם מהכלא. הנאשם הסכים לכך ולצורך זה הגיש בקשה לעבור לאגף 2. ביום 5.9.21 עבר הנאשם מס' 6 לתא.

יג. ביום 5.9.21 הושלמה חפירת המנהרה אל מעבר לחומות בית הסוהר ואורכה היה כ-30 מטרים.

יד. בלילה שבין 5.9.21 ל-6.9.21 נמלטו נאשמים מס' 1 עד 6 מבית הסוהר דרך המנהרה. הם יצאו מהמנהרה סמוך לשעה 01:30 כשהם מצוידים בבגדי החלפה, מזון ומכשירי רדיו על מנת לעקוב אחר התקדמות החיפושים ומיקום כוחות הביטחון.

טו. בריחת האסירים התגלתה ביום 6.9.21 סמוך לשעה 03:00 והחל משלב זה נערכו חיפושים נרחבים לאיתורם.

טז. סמוך לשעה 04:30 הגיעו נאשמים מס' 1 עד 6 אל כפר נאעורה. נאשם מס' 1 התקשר ממאפיה בכפר אל אחיו בבקשה שיגיע עם רכב על מנת למלט אותם אל שטחי הרשות הפלסטינית, אולם משלא הסתייע בידם הדבר, החליטו הנאשמים להתפצל לזוגות ובכך להקשות על איתורם.

יז. נאשמים מס' 1 ו-2 נמלטו יחדיו ונעצרו ביום 10.9.21 בהר הקפיצה בנצרת.

יח. נאשמים מס' 3 ו-4 נמלטו יחדיו ונעצרו ביום 19.9.21 בג'נין. במהלך פעילות כוחות הביטחון בג'נין לאיתור ומעצרם של הנאשמים, נורתה לעברם אש חיה.

יט. נאשמים מס' 5 ו-6 נמלטו יחדיו ונעצרו ביום 11.9.21 מסתתרים בסמוך לאום אל גאנם.

כ. במעשיהם המתוארים לעיל, ברחו נאשמים מס' 1 עד 6, אשר מורשעים או מואשמים בעבירות מסוג פשע, ממשמורת חוקית. נאשמים מס' 7 עד 11 סייעו לאסירים ולעצורים לברוח ממשמורת חוקית.

טיעוני הצדדים:

2. **המאשימה**, בטיעוניה בכתב, טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 5 לבין 7 שנות מאסר בפועל, ביקשה להטיל על הנאשמים 1 עד 6 מאסר בפועל למשך 7 שנים, על הנאשמים 7 עד 10 מאסר בפועל למשך 5 שנים ועל הנאשם 11 מאסר בפועל בתקרת המתחם (שהנה 7 שנים). בנוסף, עתרה להטלת מאסר על תנאי וקנס.

נטען כי בעבירת בריחה ממשמורת הערך החברתי שנפגע הוא המנהל הציבורי התקין, שלטון החוק ועבודתם של המופקדים על האכיפה הפלילית. הופנית לת"פ 12668-07-16, לע"פ 17/81 ולמאמרו של גבריאל הלוי **תורת דיני העונשין** כרך ' 333-335 (בורסי, התשע"א).

נטען כי העונש הוא ביטוי להפרת החוק ומכאן שיש לאסור בריחה מעונש מטעמים הכוללים את חיזוק סמכותו של השלטון והרתעת הרבים. הבריחה מעונש, ובפרט ממשמורת חוקית, מבטאת זילות מוחלטת בגורמי האכיפה, ומעשי הנאשמים פוגעים בשלטון החוק ובאכיפת החוק.

נטען כי מדובר באסירים ביטחוניים, שחלקם הורשעו בעבירות קשות ומזוויעות, כך שלא ניתן לנתק את הבריחה מן הרקע לה. הקשר בין המעשים בגינם הוטל על הנאשמים לרצות עונשם לבין עצם הבריחה ממשמורת והסיוע לה, משפיע ישירות על הפגיעה בערכים המוגנים, הכוללים את שלום הציבור ושמירת הסדר הציבורי.

הוסבר כי במקרה זה, בעודנו דנים בעבירת בריחה ממשמורת חוקית וסיוע לבריחה, צריכים לעמוד לנגד עינינו המעשים הנוראים בהם הורשעו הנאשמים או הואשמו, על מנת להבין את הפחד והאימה שבריחתם של אלו הטילו על הציבור הרחב בכלל ועל חשש גורמי אכיפת החוק והאחראים על כליאתם בפרט.

הוסבר כי מדובר בעבירה שבצדה 7 שנות מאסר ונסיבות הבריחה ברף העליון של החומרה.

עוד הוסבר כי המחוקק ייחד לעבירת הסיוע לבריחה סעיף נפרד, כך שלא יחול סעיף הסיוע הרגיל הקובע עונש נמוך יותר למסייע. נקבע כי עונשו של מסייע לבריחת עצור או אסיר ממשמורת חוקית יהיה לכל הפחות זהה לעונשו של המבצע העיקרי.

נטען כי הנאשמים 1 עד 6 הם האחראיים הבלעדיים לביצוע העבירה, בשיתוף פעולה ביניהם. העבירה בוצעה לאחר תכנון, עם תכנית פעולה, תוך חלוקת עבודה מוגדרת, לאורך זמן, ללא עוררין בנוגע למטרתה והוצאתה לפועל, וזאת בסיוע הנאשמים 7 עד 11.

נטען כי אין לצמצם חומרת העבירה של המסייעים רק משום שלא ברחו.

נאשם 11 אמור היה לברוח ורק בשל סכסוך עבר לאגף אחר, אותו נאשם מרצה מאסר בגין עבירות מהן עולה מסוכנות גדולה והוא סייע בחפירה לאורך כ-4 חודשים. בעת שביקשה להטיל על נאשם 11 עונש מקסימלי בגין סיוע לבריחה, טענה המאשימה כי היה לו חלק מרכזי בתוכנית הבריחה, הוא עצמו אמור היה לברוח מהכלא, הוא היה אחד מן האסירים שהציעו לנאשם 6 להצטרף לתוכנית הבריחה על מנת לנצל קשריו לרש"פ והעבירות אותן מרצה נאשם 11 מעידות על מסוכנותו והצורך למקמו בתקרת המתחם.

נאשמים 7 עד 10 חלקם דומה - הם נטלו חלק בתוכנית בין 3-5 חודשים, בהם, בין היתר, השגויו שלא תהיה כניסה

לתא.

נאשמים 1 עד 6 היו בבריחה מספר ימים, תוך ניסיונות להקשות על גורמי האכיפה, שכללו ניסיון התקשרות עם אח של נאשם 1 כדי להימלט לשטחי הרשות הפלסטינית, התפצלות והסתתרות. הקשר הטבעי בין מידת החשש של הציבור לחומרת העבירות בגין הורשעו או הואשמו הנאשמים השונים, מבטא את האימה שאחזה בציבור באותם ימים. ההתייחסות אל הנאשמים היתה כאל "פצצה מתקתקת", המסכנת חפים משע, כשכל דקה מחוץ לכלא סיכנה באופן ממשי את הציבור.

החיפוש אחר הנאשמים נפרשו בכל רחבי המדינה והיו כרוכים בהשקעת משאבים ותשומות, כך שנגרם נזק כספי רב למדינה עקב הבריחה.

מעצרם של הנאשמים היה כרוך בסיכון ממשי של חיי אדם: במהלך פעילות כוחות הבטחון בג'נין לאיתורם ומעצרם של נאשמים 3 ו-4 נורתה לעבר הכוחות אש חיה.

ביחס למדיניות הענישה הנהוגה, הופנית לרע"פ 3620/13 ולתפ"ח 816/05.

המאשימה טענה לנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובכללן להודאת הנאשמים שחסכה זמן שיפוטי, לעברם הפלילי של הנאשמים ולעובדה שנאשמים 4, 6, 10 עצורים עד תום הליכים בגין עבירות בטחון בעוד שאר הנאשמים מרצים מאסר בגין עבירות בטחון.

באשר לטיעוני ההגנה, השיבה המאשימה כי אין דבר כזה אשם תורם, הכשל של גורמי שב"ס ייבדק ע"י הוועדה, אך יש פסק דין של בימ"ש שהטיל מאסר, ועל הנאשמים לרצות מאסר ולא לברוח.

3. **ב"כ הנאשם 1** טען כי מתחם העונש ההולם נע בין שנה לבין 4 שנות מאסר בפועל וביקש למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נטען כי הנאשם שפוט למאסר עולם ועוד 10 שנים משנת 1996, ונראה כי מצופה ממנו להרים ידיים ולהכנע לגורלו למות בבית הסוהר, ללא אור בקצה האופק וללא סיכוי להשתחרר.

הוסבר כי אין מחלוקת שנאשם 1 היה מנהיג החבורה והאיש המרכזי בתוכנית הבריחה, וכי צריך להבין שאינו מתחרט ואינו מצטער על כך. הנאשם 1 אינו חוזר בו ואף גאה במה שעשה. ב"כ הנאשם 1 הסביר כי הנאשם 1 אמר לו שזכותו כאסיר שיהיה לו קצה אור באופק לחפש את חירותו, וכיון שאין לו סיכוי לכך בדרך המשפטית הרגילה או בוועדת שחרורים, כמו גם כיון שחופש הוא זכות יסודית וערך מוגן גם בישראל, הרי שלא היתה לו ברירה אלא לחפש כל דרך על מנת לזכות בחופש הזה. צוין כי הנאשם 1 מאמין שאחרי 26 שנים כבר ריצה את עונשו, זכותו כאסיר שיהיה לו קצה אור באופק ולחפש את חירותו אחרי 26 שנים בתוך הכלא.

נטען כי אין היבט ביטחוני לבריחה, הנאשם רק חיפש את חירותו, לא תכנן לפגוע באיש, ולראיה הנאשם הסתובב חופשי לאורך 5 ימים, נכנס לא רק לישובים ערביים אלא עבר גם סמוך לישובים יהודיים ולא ניסה לפגוע באף אחד או לבצע פעולה כלשהי שיש בה פגיעה בביטחון המדינה והציבור. נטען כי מדובר בנתון מהותי וחשוב שיש להתחשב בו בגזר הדין.

נטען כי אי אפשר להעניש אדם פעמיים על אותה עבירה והנאשם נענש כבר בדין משמעתי בבית הסוהר. כאסיר קיבל עונש משמעתי כבד בגין הבריחה, נשללו ממנו קנטינה וביקורים, היה בצינוק תקופה ארוכה ועד היום הוא מוחזק בהפרדה, כאשר כל 6 חודשים מעמידים אותו מחדש לדין משמעתי, מחדשים את הענישה ומקשים עליו יותר ויותר.

נטען כי אף שהנאשם מרצה מאסר עולם ונראה כי לא משנה להוסיף עוד שנים, הרי שעבורם כעקרון זה משנה. הסנגור לא הפנה לפסיקה, אך טען כי בפסיקה תמיד רמת הענישה נעה בין שנתיים לארבע שנים בשל בריחה מבתי כלא, וכי באותה פסיקה תמיד נקבע מתחם שבין שנה לבין ארבע שנים.

4. **הנאשם 1**, בטיעונו לעונש, הפנה לדברי סנגורו והוסיף: "אני גאה במה שעשיתי בבריחה מבית הסוהר, אני בן אדם, בן אדם בלי חירות לא שווה משהו. אני מעם שתחת כיבוש וזכותי לשחרר את עמי ולשחרר את אדמתי ואני אשתחרר ממאסר ואני לא פושע. זכותי לחפש את חירותי בכל הדרכים האפשריות. כשנעצתי אני חיפשתי את החירות של העם שלי, את החירות של האדמה שלי ואת החירות של המקומות הקדושים של עמי. אתם נמצאים באדמתנו, כובשים את אדמתנו ואת עמנו ואת המקומות הקדושים שלנו. זכותנו להיות עם משוחרר ולשחרר את עמנו בכל הדרכים. אני אבקש את החירות".

5. **ב"כ הנאשם 2** ביקשה להסתפק בתקופת מעצרו בתיק זה ולחלופין להטיל עליו עונש נמוך ביותר.

נטען כי הנאשם מרצה מאסר מאז היותו בן 19, שפוט לשני מאסרי עולם ועוד 35 שנים, החל משנת 2004, כשעונשו לא קצוב.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הוסבר כי הנאשם נעצר לאחר ארבעה ימי בריחה, לא בוצעו עבירות נלוות לבריחה ולא בוצעו עבירות במהלך ימי הבריחה, אף שעבר ליד ישובים יהודיים רבים.

נטען כי לנאשם לא היה כוונה לפגוע בביטחון המדינה או באנשים או ברכוש המדינה, הבורחים לא לקחו עמם דברים חדים על מנת להשתמש בהם. כל כוונתו הייתה לחזור לחיק משפחתו ולראות את השמיים ללא סורגים.

ב"כ הנאשם ערה לכך ש"המדינה עמדה על רגליה בעת הבריחה" אך לדבריה אין זה שיקול לעניין הענישה.

נטען כי התכנון היה להכנס לשטחים, אף במעצר, ולכך התכוונו כשביקשו מזכריא להתלוות אליהם, כך שיעזור להם להיות במעצר בתוך הרשות, על מנת שיהיו בקשר עם המשפחה.

נטען כי לנאשם יש חברים יהודים, שהוא מתכתב איתם, הוא דוגל בשלום.

הוסבר כי יש מדינות בהן הבריחה לא מהווה עבירה פלילית ברת ענישה, והנאשם שאף רק לחופש.

נטען כי הנאשם כבר נענש על אותו מעשה, עמד לדין משמעתי בכלא ונשללו ממנו זכויותיו הבסיסיות דוגמת ביקורים וכל פריבילגיה אחרת, אחרי האירוע הנאשם הוגדר כסג"ב, נמצא בהשגחה ברמה גבוהה ביותר ובהפרדה ארצית.

נטען כי הפניית המאשימה לפסק הדין בעניין בני סלע אינה מתאימה, שכן מדובר בשבועיים בריחה, עלות חיפוש 36

מיליון ₪ ולכן נדון ל-4 שנות מאסר בפועל. כך גם פרשת דוד שדנה בבריחת חייל פעם שלישית לאורך שנה וחצי מכלא 4, שחשפה כשלון שב"ס, ושם הוטלו 5 שנות מאסר.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, נטען כי יש לזקוף לזכותו של הנאשם את הודאתו בהזדמנות הראשונה, את שיתוף הפעולה מצדו, את מצבו הבריאותי והעובדה שבכלא לא קיבל טיפולי רפואי כראוי.

6. **הנאשם 2**, בטיעונו לעונש, טען כדלהלן: "בתחילת דבריי אתם צריכים להבין דברים מהותיים ואמיתיים. אני מחזיר אותכם לימים הקודמים של ימי הממשל הנאצי בגרמניה, אני רוצה לדעת למה ליהודים היתה הזכות לצאת מהגטאות שהיו עצורים בהם אצל הנאצי היטלר וזה מוכח וכתוב בספרי גולדה מאיר ועזר ויצמן. אני קראתי את הדברים האלה במהלך 10 שנות מאסרי בתוך בתי הכלא. גולדה מאיר אומרת שיותר מ-450 יהודים נהרגו בבריחתם מבתי הכלא ויותר מ-10 אלפים יהודים אחרים שחררו את עצמם מבתי הסוהר הנאצים. היום אני מרגיש שאתם החזרתם אותנו להיסטוריה שממנה סבלתם וזה דבר מוזר ואני לא יודע איך אתם חושבים. מה שמגיע לכם לא מגיע לעם הפלסטיני, זה באמת דבר מוזר. אני שפוט ל-250 שנה בערך ואני ביליתי 20 שנה בכלא ואתם אומרים שאתם מדינה דמוקרטית והולכים לפי האיחוד האירופי, בכל מדינות אירופה ויש לי הרבה דוגמאות, כל אדם שהרג אחד או הרג 20 יישפט בין 20 ל-30 שנה... אני גאה במה שעשיתי, ואני אומר שזה המעשה הטוב ביותר שעשיתי ב-20 שנים האחרונות שאני נמצא בכלא, כי זכותי להשתחרר מבתי הכלא שלכם בכל דרך שאבחר. עכשיו אני מפנה אותכם לתיק הרפואי שאני סובל ממנו, עד עכשיו, יש לי קוצר נשימה ועדיין לא מטפלים בי טיפול ראוי, יש לי בעיה ביד ימין ובכתף ימין, הוכיתי באולם הזה על ידי יחידת נחשון בגלל התבטאותי לתקשורת, עד הרגע לא טופלתי כראוי ורק כדורי הרגעה. יש לי בעיה ברגלי השמאלית בגלל המכות שקיבלתי ועד עד עכשיו אין תרופה, הועברתי לכמה בתי כלא, רימונים, אשל והיו סתם הבטחות, עד כדי שמנהל בית הכלא ביבס אמר לי שלא תצא לאף בית חולים כל עוד אתה נמצא אצלנו, אותו דבר גם ברימונים אמרו לי, על ידי מנהל בית הכלא עזאם. אני מבקש להוציא אותי לחופשי, אני מבקש את חירותי. יש דבר חשוב שאתם צריכים לדעת, כשיחתם הסכם בין שתי מדינות...אנחנו ניחשב כאסירי מלחמה, למה אנחנו בכלא?".

7. **ב"כ הנאשם 3** טען כי הרף העליון של מתחם העונש ההולם הוא שנה וביקש להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם.

צוין כי הנאשם שפוט לשני מאסרי עולם וכל עונש נוסף אשר יוטל עליו בהמשך אין לו משקל של ממש. עוד צוין כי הנאשם 3 נדון בדין משמעתי בכלא.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה נטען כי אין חולק על כך שלנאשם 3 חלק בבריחה, בתכנון ובהכנות לפני ההוצאה לפועל, כך עד לתפיסתו 14 ימים לאחר הבריחה. הוסבר כי החפירה הייתה באמצעות כלים פשוטים ולא באמצעות סכינים וכלים חדים, למרות שלנאשמים היה אפשרות להשיג בקלות כלים חדים ולהשתמש בהם לחפירה, כלים שיכלו להשתמש בהם במהלך בריחתם ככלי הגנה ולשם תקיפת אחרים דוגמת סוהרים אזרחים ושוטרים. במהלך הבריחה הנאשם הצטייד רק בדברים בסיסים כמו אוכל, מים ורדיו, אשר אמורים היו להספיק ליום או יומיים, ולא בסכינים ואלות, מה שמעיד כי לא היתה לו כוונה לפגוע באיש.

נטען כי על אף המעמד המיוחד שיש לאסירים ביטחוניים בכלא ולשליטה המלאה שיש להם במגעים הישירים בינם לבין רשויות הכליאה, הם בחרו לא לערב את הסוהרים או לסבך אותם. הוסבר כי הנאשם ושותפו נמנעו מלבקש

עזרה מאזרחים תמימים כדי לא לסבך אותם, לא ביקש טרמפ ואף ישן ברחובות עד מעצרו ביום 19.9.21.

נטען כי אין להתעלם ממחדלי רשויות הכליאה - ביולי האחרון סוהר ראה והפנה לכך שיש בלטה שבורה בתא (על פתח המנהרה), אך מפקדיו לא עשו דבר כדי למנוע את החפירה והבריחה.

נטען כי מטרת הנאשם הייתה רק להכנס לאזור ג'נין, לבקר את קבר אמו בכפרו ואין מניע על רקע ביטחוני.

הבריחה היתה ב-6.9.21 ערב ראש השנה, בכל בית היתה מסיבה, הנאשם הסתובב באופן חופשי באזור עפולה יומיים, עבר ליד ישובים יהודים, יכול היה בקלות לפגוע באזרחים, חיילים ושוטרים, אך הוא לא עשה כן.

נטען כי לנאשם יש מסר להעביר לעולם, שהוא "איש שלום", הסובל כמו הרבה אסירים ביטחוניים בכלא, שם נמנעים ממנו דברים בסיסיים דוגמת לימודים, ביקורים ואפשרות לנחם את אביו ואחיו על מות אמו. נטען כי הנאשם שפוט משנת 2006 וכי אמו נפטרה עקב התעללות רשויות הבטחון בה.

נטען כי מעצרו של הנאשם לא לוה בהתנגדות ולא נגרם נזק. הנאשם נתפס בג'נין במחנה פליטים ועל אף שבמחנה ניתן בקלות להשיג נשק הוא נמנע מכך ובחר לא לסבך אנשים אחרים. נטען כי לפני מעצרו היה ניסיון לחסלו, עת כוחות הביטחון פתחו באש לעברו ולעבר הבניין שבו הסתתר, זאת למרות שמסר לנאשם 4 שלא יתנגדו למעצר ולא יפגעו בחיילים ובשוטרים.

הסנגור הוסיף כי איננו רגילים לתיקים מסוג זה במדינה וכי מדובר בתיק שגרם למדינה "לעמוד על שתי הרגליים ולא לישון עד למעצר כל המעורבים". עם זאת, יש לומר תודה לנאשם 3 על שלא גרם נזק ולא פגע באחר, לא סיבך אחרים, גרם לרשויות שב"ס להפיק לקחים ולציבור להבין שאסירים ביטחוניים סובלים.

הסנגור הפנה לתיק של בני סלע שנדון לארבע שנות מאסר בגין בריחה למשך 14 ימים ונטען בעניינו של אחר שברח ונדון לשנת מאסר. עוד הפנה הסנגור להודאת הנאשם ולשיתוף הפעולה עם רשויות החקירה לאחר מעצרו.

8. **הנאשם 3**, טען לעונש באופן הבא: "אני מברך את בני עמנו שבאו להזדהות איתנו. אני בחרתי לברוח מהכלא כי אני שפוט שני מאסרי עולם, ב-7 שנים ראשונות ממאסרי אף אחד מהמשפחה שלי מדרגה ראשונה לא בא לבקר אותי, הייתי בדרום, אני גר בג'נין, למה הענישו אותי ושמו אותי בכלא שקמה אח"כ באר שבע ואח"כ מצפה רמון, אפשרו לסבתא שלי החולה לבוא לבקר אותי ואחרי כמה שנים נפטרה בגלל שאף אחד אחריה לא בא לבקר אותי, נודע לי שהיא נפטרה רק אחרי שלושה חודשים מפטירתה. אצל האסירים הביטחוניים יש סוג של ביקור שנקרא ביקור ביטחוני, כל 6 חודשים או שנה מגיע לאסיר ביקור ממשפחה, באה אמא שלי בביקור הביטחוני ואמרה לי שהסבתא נפטרה. לא יכול להסביר בעברית מה הרגשתי בזמן הזה, היא גידלה אותי כמו אמא, אני הבן הבכור שלה. כשהתחילה אמא שלי להגיע לביקור רגיל הכניסה לי דיסק אירוע משפחתי, חתונת אחי, אצל הערבים יורים באוויר כמתנה לחתן, מנהל בית הכלא יוסף ח'ניפס אחרי שצפה באירוע הזה שיש אחד יורה באוויר החליט להעניש את אמא שלי שנתיים וחצי שלא תבקר אותי ואת אחי שהיה במעצר. ראיתי את אחי אחרי 12 שנה, עזבתי אותו ילד בן 7. מרוב העצב שהיה לאמא שלי היא נפטרה בבית משפט בסאלם כשהיא נוכחת בדיון של אח שלי כתוצאה מהתקף לב. אח"כ אני לא ראיתי את סבתא שלי בחיים, מה מצופה מאסיר שיושב שני מאסרי עולם שלא מקבל ביקורים ממשפחתו, אסור לו לדבר בטלפון, פעם ראשונה תופס יד של אחיו ומנשק אותו, כל הלילה שנכנס לתא שלי כל הזמן הסתכלתי עליו ולא עזבתי אותו, וכל המטרה שלי מהבריחה, היא לבקר את קבר אמי ובזה הצלחתי, ואם תשאלו אותי אם אני מתנצל על מה שעשיתי? אני אומר שלא, אני גאה במה שעשיתי, אני מדבר על הבריחה. עכשיו מה עושים? אבא שלי הגיע

למחסום ג'למה לבקר אותי והחזירו אותו וקרעו את האישור, רצה לצאת למכה ומנעו ממנו. לא מספיק להם 6 חודשים ומענישים את המשפחה שלי ולא רק אותי. אני מקווה שהמסר שלי הועבר. יכולתי להרוג ולעשות נזקים שאת לא מדמינת, אני שפוט שני מאסרי עולם ואין לי מה להפסיד. אני ראיתי בחדשות. כשהייתי ליד הקרוואן בעפולה וראיתי אנשים רואים חדשות וראיתי תמונה שלי ויכלתי לעשות כל מה שאת מדמינת אבל בחרתי להגיע עד לג'נין, לבקר את הקבר של אמי וזאת המטרה הראשונה והיחידה שהיתה לי והתקווה היחידה שלי".

9. **ב"כ הנאשם 4** טען כי מתחם העונש ההולם בעבירת בריחה ממשמורת נע בין מספר חודשי מאסר לבין שנה וחצי ובענייננו נע המתחם בין 6 לבין 18 חודשי מאסר בפועל. לדבריו, יש למקם את הנאשם 4 ברף הבינוני של המתחם, כך שיוטלו עליו 9 חודשים עד שנת מאסר בפועל ומאסר על תנאי (בשולי טיעוני הסנגור, חל בלבול קל בין נאשם 4 לבין נאשם 9 ביחס למתחם ולעונש).

נטען כי באגפים הביטחוניים אסירים משובצים בתאים לפי שיוך ארגוני ויש אגפים שלמים לארגונים, כשלכל ארגון יש דובר ומנהל אגף.

נטען כי הנאשם 1 היה הסמכות העליונה של ארגון הג'יהאד האסלמי באגף בכלא גלבע, וברור מעובדות כתב האישום כי הנאשם 1 הגה את רעיון הבריחה ויזם אותה, היה לו ניסיון קודם לברוח מהכלא, הוא שדאג לתכנון ולמהלכים שהתלוו לבריחה לרבות צירוף נאשם 6 כדי לקבל מעצר הגנתי ברשות הפלסטינית, כך שהנאשם 1 הוא הדומיננטי.

הסנגור טען כי חלקו של הנאשם 4 בחפירת המנהרה ובבריחה הוא משמעותי.

לעניין מניע נטען כי לנאשם 4 עבר עשיר והוא עצור עד תום ההליכים, על אף שהוצע לו הסדר טיעון של 30 חודשי מאסר בפועל כולל הפעלת מאסר על תנאי של 24 חודשים, הוא דחה את ההצעה כי האמין בחפתו והסיבה לבריחתו מהכלא יחד עם האחרים היא קיפוחו על ידי שב"ס.

ביחס לטענת המאשימה כי המצוד הביא למחסומים בעת חג, לבהלה ולהקצאת משאבים לחיפוש, נטען כי הנאשם 4 חצה את הגדר לשטחים כבר ביום השני לבריחתו כעולה ממצלמות האבטחה. נטען כי בעת המעצר נורתה אש לעבר כוחות הביטחון אך מדובר בשטח עוין, לא ניתן לדעת את זהות היורה ואין טענה כי הנאשם 4 ירה.

הוסבר כי הוקמה וועדת חקירה לבחינת הכשלים שהביאו לבריחה. נטען כי בגלל הכשל האסירים ברחו, כך שלא ניתן לטעון שזו אשמתם של הנאשמים בלבד ולהחמיר בעונשם תוך התעלמות מהכשל מצד המדינה ושב"ס שבגללו ברחו.

נטען כי מדינות נאורות דוגמת גרמניה ומקסיקו לא מענישות על עבירה זו.

עוד טען כי על הנאשם הוטלו סנקציות בהליך משמעתי, וזהו אחד השיקולים שיש לשקלם.

ביחס לנסיבות שאינן קשורות בעבירה, נטען כי יש להתחשב בשיתוף הפעולה מצדו במהלך חקירתו.

הסנגור הציג פסיקה לעונש (רע"פ 12041/04, רע"פ 6349/17, ע"פ 3603/91, ע"פ 744/92, ת"פ (ב"ש) 5141/01, עפ"ג 8991-07-08, ת"פ 32115-08-20, ת"פ 18853-06-19, ת"פ 38801-03-16, ת"פ

11-11-40944, ת"פ (כ"ס) 2718/07, ת"פ (כ"ס) 3356/05, ת"פ (ראשל"צ) 3927/07, ע"פ 608/81 וציין כי תמיד קיימת התייחסות לחומרת המעשה שבגינו ריצו מאסר בעת הברירה.

ביחס לפסיקת המאשימה, נטען כי בתיק המשלח של רוצח השופט אזר מדובר בתיק חמור הדורש העברת מסר כי אי אפשר לרצוח שופטים. בתיק של בני סלע הנאשם הורשע גם בשתי התפרצויות וגניבות, הכיר את ת"א וברח לאזור, סלע שתק בחקירה, ניהל משפט ולא ויתר על אף עד, לא הביע חרטה ולא מסר פרטים, מאסרו בגין ביצוע עבירות מין ורכוש חמורות. הנאשם 4 לעומתו הודה בחקירה ובמשפט, מעצרו נוגע לטענה שהעביר לאחר קרלו כדי שיסתירו והעונש שהוצע ע"י הפרקליטות בעניינו הוא 30 חודשים כולל הפעלת תנאי.

10. **הנאשם 4** לא נשא דברים.

11. **ב"כ הנאשם 5** ביקש להסתפק בתקופת מעצרו וככל שבית המשפט החליט להטיל עונש מאסר זה או אחר, ביקש שירוצה בחופף למאסר שהנאשם מרצה.

נטען כי הנאשם שפוט למאסרי עולם ועד כה ריצה 22 שנים בכלא, אין צפי לשחרורו ולכן בחר להיות חופשי ולברוח. מטרתו בעת הברירה הייתה רק לנסוע לכפר עראבה בג'נין, לראות את אמו ולחבקה ולא לפגוע באנשים.

נטען כי בתחילה, מאחר שמדובר בפלסטיני, אסיר ביטחוני ששפוט למאסר עולם, השב"כ המשטרה והתקשורת ניסו לטעון שהברירה בוצעה על רקע לאומני ולומר שהנאשמים עומדים לבצע פעולות מחוץ לבית הסוהר כמו הכנה לפיגועים, אך בסופו של דבר ההר הוליד עכבר, המאשימה ירדה מהעץ ולנאשם 5 יוחסה עבירה של בריחה ממשמורת.

נטען כי ישראל מדינה דמוקרטית, אך אינה דמוקרטית לערבים פלסטינים שמרצים עונש בעבירות שבוצעו על רקע התנגדות לכיבוש.

נטען כי במדינות כמו גרמניה והולנד, לא מעמידים לדין בגין בריחה מבתי סוהר כי לא ניתן להגביל חירות.

הוסבר כי הנאשם שהה 5 ימים שלמים מחוץ לכלא ולא פגע באיש, לא ביצע עבירה פלילית או ביטחונית או עבירות רכוש. הוא רק הסתובב חופשי וזה היה עבורו פיצוי על 22 שנים בכלא.

נטען כי מאחר ולא נגרם נזק לאף אדם או לרכוש, אין להחמיר בעונשו ולהוסיף לו עונש מעבר למאסרי העולם שהוא מרצה.

ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט להתייחס למקרה הקונקרטי ולהתעלם מכל נסיבה אחרת מסביב, לרבות ההד התקשורת.

12. **הנאשם 5** טען כדלהלן: "בתחילת דבריי אני רוצה להגיד שככל אדם שנמצאים בעולם, אם תשימי אותו במקום צר הוא ינסה לצאת, אני מסתפק במה שאמר הסנגור בעניין זה. אני רוצה לדבר על עניין אחר, העניין האחר הוא של אחרי מעצרנו עד היום. אני למדתי באוניברסיטת אבו דיס, חשבתי לתומי שיש הבדל בין הדין הצבאי

בשטחים לבין בית משפט אזרחי בישראל, איך שאתם אומרים אתם טוענים שיש בתי משפט שלום אבל הופתעתי שאין הבדל בעניין, במיוחד שאנחנו בבימ"ש זה כמו במחנה, את ראית באחת הפעמים איך הם תקפו אותנו והרביצו לנו, את טוענים שאתם מדינה דמוקרטית, אני הגשתי מספר עתירות אסירים לדברים בסיסיים טבעיים של החיים שלי והם לעגו לי ואמרו שהם השופטים בבית הכלא. אני אמרתי לך בזום שיש בעיה עם הקצינים, הם לא מכבדים את בתי המשפט וגם את השופטים. אנחנו לא בימי הביניים, אני הייתי משוכנע שאני במאה העשרים, אנחנו ברחנו כמו שכל אדם יחלום שהוא ילך לחופשי למשפחה שלו, אתם הגזמתם יותר מדי, לכן אני לא אומר את הדברים האלה על מנת להתלונן אלא בשביל האסירים שיבואו אחרינו, יש דברים שאנחנו לא יכולים לסבול, אנחנו סבלנו וסיימנו ויש אסירים שיבואו אחרינו ואתם תעשו להם מה שעשיתם לנו? זה גזענות וזה נקמה. אני לא יכול לתאר לך מה הם עשו לנו. אתם מדברים על מדינת חוק ודמוקרטיה? אני רוצה להתרכז בדיון הזה במשפט הזה שביהמ"ש הזה הוא מבחינתי בימ"ש צבאי והוא מייצג את הכיבוש הישראלי שכובש את האדמה שלנו. אני רוצה להיות חופשי ואני תמיד חופשי. אני באמת סבלתי אבל אני יצאתי לטיול ולחופשי לכמה ימים ואני מוכן לשלם בחיי תמורת הימים האלה כי לכל אדם מגיע להיות חופשי".

13. ב"כ הנאשם 6 טען כי יש למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם וביקש להסתפק בתקופת המעצר, כחצי שנה, ללא עונש נוסף.

נטען כי בעת הבריחה הנאשם 6 היה עצור עד תום ההליכים לפי החלטת בימ"ש צבאי, בשל כתב אישום רב סעיפים הנוגעים לאירועים שהתרחשו לפני שנים רבות, הנאשם לא נשפט בגינם בשל הסכם המבוקשים שעל פיו נמנעה המדינה מהגשת כתבי אישום כל עוד מקיים הנאשם התחייבות לא לפעול נגד המדינה ולא להיות שותף למעשה טרור, לטענת המדינה הנשם הפר את ההתחייבות ועל כך מנהלים את המשפט.

נטען כי הנאשם 6 הוא החוליה האחרונה של תכנית הבריחה, הוא האחרון שהצטרף למה שהפך לבריחה מהכלא, פנו אליו כדי שינצל קשריו ברשות הפלסטינית וידאג לאסירים למעצר הגנתי. ביקשו שנאשם 6 יעביר את הבורחים למעצר של הרשות, מה שלא התבצע. הנאשם 6 לא היה חלק מהתכנון, לא מהחפירה ולא משום דבר אחר שקשור לבריחה, זולת העובדה שהוא ברח עם האחרים.

צוין כי ההצעה לברוח דרך המנהרה שנחפרה, נמסרה לנאשם 6 ימים ספורים לפני הבריחה. ביום 5.9.21 הוא עבר לתא שממנו בוצעה הבריחה וביום 6.9.21 הבריחה בוצעה.

נטען כי רק אדם בעל אופי חזק מאוד יוכל לסרב להצעה כזאת, וכדברי הנאשם בפני סגורו: "אם הדלת פתוחה - לא אצא?".

עם זאת, לא היתה לו כוונה לפגוע באחרים והוא לא זקוק לתודה על כך.

נטען כי הרשלנות בניהול בית הסוהר היא שהכשירה את התנאים לביצוע הבריחה, ולכן קיימת וועדת חקירה בנושא שכבר הודיעה כי צפויות מסקנות שליליות והזמינה את נציגות שב"ס להתגונן ולייצג את עצמם.

נטען כי בעת שנעצר הנאשם על ידי חיילים של יחידה מיוחדת וברגע שזיהו במי מדובר, הנאשם 6 הוכה מכות נמרצות כשהוא כבול, נשברה לו עצם הלחי והוא נזקק לטיפול רפואי. על כך הוגשה תלונה למח"ש, לצה"ל

ולגורמים אחרים וטרם נתקבלה תשובה.

צוין כי בגלל שהנאשם עצור לא שפוט למאסר להבדיל מהנאשמים האחרים, הרי שכל עונש שיניתן לו, לא יבלע בתקופת מאסר, אלא יהא עונש ממשי שעליו להתחיל לרצות.

הוסבר כי כנגד הנאשם ננקטו כבר אמצעים משמעותיים קשים, הוא בבידוד והפרדה מאז שברח, נשללו ממנו קניות בשקם, מכשירי חשמל וביקורים ורק לאחרונה בוטלו המגבלות.

נטען כי בסולם הענישה עליו להיות הנמוך ביותר, כיון שהיה עצור ולא אסיר וכיון שהיה חוליה אחרונה של מהלך הבריחה שמטרתה להוביל את האסירים למעצר הגנתי, מה שלא התבצע והוא נשאר באזור שבו נמצא בית הסוהר.

הוסבר כי יש מדינות, ביניהן מקסיקו גרמניה אוסטרליה בלגיה והולנד, בהן אין עבירה פלילית של בריחה מבית הסוהר, נוכח הכלל לפיו אי אפשר לאסור על אסיר את השאיפה לחופש.

נטען כי הנאשם קיים קשרים עם ישראלים, עיתונאים ואחרים, וכי עיקר עיסוקו בג'נין היה בתיאטרון בג'נין.

14. הנאשם 6 ביקש להסתפק בדברי סגורו.

15. **ב"כ הנאשם 7**, בטיעונו בכתב, ביקש להסתפק בימי המעצר, נוסף למאסר על תנאי וקנס, ולאפשר לנאשם לחזור למשפחתו, להתחיל חיים נורמטיביים ולדאוג לעתידו.

נטען כי הנאשמים 1 ו-3 שפוטו למאסר עולם וידועים כמנהיגי הארגון בכלא, הם שיזמו ותכננו את הבריחה והם הנהנים מביצועה שכן אין להם סיכוי לשחרור מהכלא.

הנאשם 7, לעומתם, אמור היה להשתחרר בתחילת ספטמבר, כך שאין לו אינטרס לקחת חלק בביצוע העבירה. הוא מצא עצמו בתא מספר 5 וסייע לנאשמים שברחו לפי דרישת מנהיגי האגף והארגון בכלא, שתחת השפעתם היה נתון. בטיעונו ההגנה בע"פ נטען כי אין טענה בדבר סייג לאחריות פלילית אלא מדובר בטיעון להקלה בעונש.

נטען כי חלקו של הנאשם 7 בסיוע היה מזערי, טכני, קל ושולי, וכי אלמלא הועבר לאגף 2 תא 5, לא היתה לנאשם 7 כל השפעה על תכנית הבריחה והיא היתה יוצאת לפועל ללא נוכחותו המקרית. גם אלמלא נכח, לא היה שינוי במבחן התוצאה.

הופנית לת"פ (ב"ש) 3606/07, לת"פ (עכו) 8241-08-09, ת"פ (כ"ס) 1675/07, ת"פ 18795-07-11, ת"פ 21358-02-13 והוגש האחרון. נטען כי עבירות של סיוע לבריחה גם במקרים חמורים מזה של נאשם 7 ואף עם עבירות נוספות מלבד הבריחה, נגזרו עונשים בטווח של 4 חודשי עבודות שירות עד 19 חודשי מאסר, כש19 חודשים הוטלו על יוזמי תכנית הבריחה.

נטען כי הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה וחסך זמנו היקר של בית המשפט.

נטען כי הנאשם אמור היה להשתחרר בספטמבר 2021 אך בשל העבירה דן שחרורו עוכב עד היום. תקופת

המעצר מספטמבר עד היום הרתיעה את הנאשם ואת כלל האסירים.

בטיעוני הסנגור בכתב פורטו טיעונים נוספים, אשר לא פורטו כאן נוכח דברי ההבהרה מטעם ההגנה בטיעוניה בעל פה: "אנו חוזרים בנו מכל טענה של סיכון לחייו או איום או אילוף או כורח שרשומים בטיעונים הכתובים. נותרו סעיפים 11 עד 17 לטיעונים בכתב שעומדים על כנם וכל שאר הסעיפים ב"כ הנאשם עו"ד מחאמיד חוזר בו מטיעונו נוכח הודאת הנאשם".

16. הנאשם 7 הפנה לדברי סנגורו, הסביר שהוא שפוט לארבע וחצי שנים על תיק אחר וביקש שיתחשבו בו ויקלו עמו.

17. ב"כ הנאשם 9 טען כי מתחם העונש ההולם ביחס לעבירת הסיוע לבריחה נע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר בפועל. לדבריו, יש למקם את הנאשם 9 ברף התחתון של המתחם כך שיוטל עליו מאסר על תנאי (חל בלבול בין הנאשמים 4 ו-9 בשולי טיעוני הסנגור למתחם ולעונש).

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נטען כי הנאשם ריצה מאסר של 18 חודשים על זריקת בקבוק תבערה בצוותא, וצפוי היה להשתחרר ממאסרו, לאחר קיצור מנהלי, ביום 20.9.21.

נטען כי הנאשם השתלב בתכנית הבריחה רק 3 חודשים לפני הבריחה.

לא ברור בדיוק מה חלקו של הנאשם בביצוע העבירה, מלבד העובדה שהעביר שקי החול מהפתח של המנהרה ושמר על הפתח. בכתב האישום לא צוינה תדירות ביצוע המעשים ע"י הנאשם 9, האם כל יום או מדי שבוע.

ביום הבריחה הנאשם הועבר לתא באגף אחר, מסיבה לא ברורה, באופן המעיד כי לשב"ס אין שליטה. הסנגור לא בטוח שלנאשם 9 היתה ידיעה בדבר מועד הבריחה המדויק עת עבר חדר.

נטען כי מעשי הנאשם 9 אינם בגדר אילוף אך גובלים באילוף, שכן, נוכח הנוהג בכלא, הנאשם נאלץ להיעתר לבקשת נאשם 1 כיון שהוא הסמכות העליונה באגף והדובר של ארגון הג'יהאד האסלאמי. התנגדות לתכנית הבריחה של הנאשם 1 עלולות היו להציב בפני הנאשם 9 סנקציה ארגונית בדמות הכפשת שמו, ציורו כמשתף פעולה, הרחקתו מהחברה אליה השתייך ואף רציחתו.

הוסבר כי באגפים הביטחוניים אסירים משובצים בתאים לפי שיוך ארגוני ויש אגפים שלמים לארגונים, כשלכל ארגון יש דובר ומנהל אגף. הנאשם 1 היה הסמכות העליונה של ארגון הג'יהאד האסלאמי באגף בכלא גלבוע, ולפי עובדות כתב האישום הנאשם 1 הגה את רעיון הבריחה, יזם אותה, היה לו ניסיון קודם לברוח מהכלא, הוא שדאג לתכנון ולמהלכים שהתלוו לבריחה לרבות צירוף נאשם 6 כדי לקבל מעצר הגנתי ברשות הפלסטינית, כך שהנאשם 1 הוא הדומיננטי.

לעניין נסיבות שאינן קשורות בעבירה, נטען כי קיימת וועדת חקירה אודות כשלים שהובילו לבריחה. משכך, אי אפשר היום לבקש עונש מחמיר ומרתיע על הבריחה, אלא יש להעניש את שירות בתי הסוהר שהיו בעלי סמכות ושליטה במתקן ולא מילאו חובתם. נטען כי יש לשמור על שלטון החוק ולוודא שגזרי דין יבוצעו, אך לא ניתן להלין על

הנאשמים שמצאו פירצה וניצלו אותה.

צוין כי אחד השיקולים שיש לשקול בעת מתן גזר הדין הוא העובדה שהנאשם 9 עמד לדין משמעתי וקיבל ענישה בפן המשמעתי בגין הבריחה.

עוד נטען כי עברו הפלילי של הנאשם 9 אינו מכביד וכולל הרשעה קודמת אחת בגינה ריצה מאסר.

הסנגור הציג פסיקה לעניין עבירת סיוע לבריחה, והסביר כי הענישה נעה בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בודדים.

בעבירת סיוע לבריחה הוגשו ת"פ (ב"ש) 3606/07, ת"פ (כ"ס) 1675/07, ת"פ (עכו) 8241-08-09, ת"פ 18795-07-11, ת"פ 32115-08-20, ת"פ (ב"ש) 67541-12-15, ת"פ 26647-08-15, ת"פ 29034-01-11, ת"פ (ק"ג) 12668-07-16.

18. **הנאשם 9** לא נשא דברים.

19. **ב"כ הנאשם 10** טען כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר בפועל וביקש להסתפק בימי מעצרו.

נטען כי מדובר בנאשם שמתנהל נגדו הליך משפטי בפני בית המשפט הצבאי שומרון בגין עבירות של הפרות סדר, זריקות בקת"בים ואבנים. עבירות שבוצעו בהיותו קטין וכיום הנאשם בן 20 ועניינו טרם הוכרע בבימ"ש הצבאי.

נטען כי יש לערוך הבחנה בינו לבין אחרים, ולהתייחס לכך שהוא "סייען". בהתאם לעובדות כתב האישום חלקו של הנאשם אינו ברור דיו. לא ברור מדוע הועבר מאותו תא למקום אחר יום לפני.

הנאשם 10 נטל חלק בעבירה שלושה חודשים עד יום לפני הבריחה. הנאשם לא רצה לקחת חלק בבריחה עצמה ולא הסכים לברוח כי מדובר בעצור.

ב"כ הנאשם הפנה לטיעוניו ביחס לנאשמים 4 ו- 9, להיררכיה הקיימת באגף הביטחוני בבית הסוהר ולנוהג לציית לפקודות של האסירים המנהיגים באגף. בעת ביצוע העבירה, הנאשם היה בן 19.5, פעם ראשונה במעצר, לא הבין את משמעות הדברים, היה לו קשה לבחור בין להלשין על חבריו או לשתוק והוא בחר לשתוק. דבר אחד ברור, שהייתה לו הזדמנות לברוח ולא עשה כן למרות שחירותו הנה ערך עליון המעוגן בחוק יסוד ומאז תחילת היקום אנשים דואגים לחירותם.

נטען כי במדינות רבות סבורים שלאנשים יש זכות לברוח ובמדינות רבות הדבר לא בר ענישה.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם ובהודאתו המעידה כי הפנים את חומרת מעשיו ומתחרט.

אמנם שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה שיקומית, אך מהתסקיר ניתן ללמוד אודות הנאשם כי הוא בן למשפחה

נורמטיבית, אחיו הבכור סטודנט להנדסה והנאשם היה תלמיד מצטיין שאמור היה להשתלב בלימודים אך מעצרו מנע זאת. לטעמו, התסקיר שלילי כיון ששירות המבחן לא רגיל להכין תסקיר לתושבי הרשות הפלסטינית וכל חלופה שיקומית שמוכרת לשירות המבחן נמצאת בישראל כך שלא הוצעה. הסנגור אינו מבין על איזו עבירה מדבר שירות המבחן כשהוא מאבחן סיכון להישנות.

צוין כי יש להתחשב בכך שהנאשם קיבל עונש משמעותי הכולל מניעת ביקורים ובידוד והפרדה.

הוסבר כי הפסיקה של המאשימה אינה מתאימה, שכן שם הסיוע הוא ברמת רצח שופט ולמעשה הבריחה היו השלכות, בעוד כאן מדובר באסירים שנמלטו ובסופו של דבר נלכדו ע"י כוחות הבטחון מבלי שהתלוותה לבריחה כל עבירה.

הסנגור הפנה לפסיקה שהגיש בעניינו של הנאשם 9.

20. **הנאשם 10** בחר שלא לשאת דברים.

21. **ב"כ הנאשם 11** ביקש להסתפק בימי מעצרו של הנאשם ולחלופין להציבו ברף הנמוך של המתחם ולהטיל בנוסף מאסר על תנאי וקנס.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה וחלקו של הנאשם בביצוע העבירה, נטען כי הנאשם אסיר עולם משנת 2003, אלמלא הנאשם הועבר בחודש 02/2021 לתא 5 באגף 2 לא הייתה לו כל השפעה על תכנית הבריחה והתכנית היתה יוצאת לפועל ללא מעורבות הנאשם. בנסיבות, נוכחותו מקרית וחלקו טכני, שולי ואינו משפיע על התוצאה.

נטען כי במקרים דומים ואף יותר חמורים נגזרו עונשים בטווח שבין 4 חודשי עבודות שירות לבין 19 חודשי מאסר בפועל (ליוזם). בהקשר זה הופנית לת"פ (ב"ש) 3606/07, ת"פ (עכו) 8241-08-09, ת"פ (כ"ס) 1675/07, ת"פ 18795-07-11 ות"פ 21358-02-13.

נטען כי ראוי לזקוף לזכותו של הנאשם את הודאתו במיוחס לו בהזדמנות הראשונה.

הסנגור, בטיעוניו בכתב, העלה טיעונים נוספים, אולם ההגנה הצהירה בעת הדיון: "מוותר על סעיפים 2 ו-3 לטיעונים וכן מוותר בסיכום על פסקה ראשונה ושלישית ומוותר על כל טענה בדבר אילוץ או כורח נוכח הודאת הנאשם".

22. **הנאשם 11**, בטיעוניו לעונש, הביע תקווה "לצאת לחיים בקרוב".

מתחם העונש ההולם:

23. בהתאם לתיקון 113, סעיף 40ב לחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, היינו: קיומו של

יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה, בנסיבותיו ומידת האשם של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש שיוטל עליו.

24. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש ההולם יש להביא בחשבון את הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין.

25. **הערכים החברתיים המוגנים העומדים בבסיס העבירות בהן הורשעו הנאשמים**, הנם הגנה על בטחון הציבור, שמירה על שלטון החוק, אכיפת פסקי דין והחלטות שיפוטיות, שמירה על יכולת ההרתעה ושמירה על האפשרות לניהול תקין ויעיל של בית הסוהר.

בספרה של ג. הלוי **תורת דיני העונשין** כרך ד', 333-335 (בורסי, התשע"א), נאמר ביחס לעבירת בריחה ממשמורת:

"עבירת הבריחה מתייחסת לבריחה של אדם ממשמורת חוקית שהוא הושם בה בשל זיקתו הלכאורית או הקיימת לעבירה פלילית. עבירה זו מהווה ביטוי להוצאה אל הפועל של ההליך המשפטי בהקשרו הפלילי, ובריחת אדם מסוג זה מהווה סיכול של ההליך המשפטי ובכך גם פגיעה בסדרי המנהל הציבורי. משמורת זו מתייחסת להגבלת חירותו של אדם בכל שלבי ההליך הפלילי (עיכוב, מעצר, חלופת מעצר, מאסר וכיוצא באלה). [...] בעבירת הבריחה שתי חלופות המתייחסות למידת הסיכון לציבור הצפויה מן הבריחה. המדד למידת הסיכון הוא סוג העבירה הרלוונטית ונסיבות זיקתו של הבורח אליה. כאשר מדובר בנאשם או בנידון בעבירת פשע, מדובר בסיכון גבוה יותר [החלופה הראשונה לפי ס"ק 257(1)]."

בע"פ 159/89 אלברט חיים בן שטרית נ' מדינת ישראל (01.08.1989) נקבע:

"רבים הם האסירים אשר יש בפיהם טענות ותלונות מסוגים שונים כנגד רשויות בית-הסוהר, או כלפי רשויות ממלכתיות אחרות. אם כל אחד מאסירים אלה אשר לא בא על סיפוקו בנושאים האמורים, יעשה דין לעצמו ויברח מבית-הכלא, ואם מניע כזה ישמש בעיני בתי-המשפט כנסיבה מקילה בעלת משמעות אשר בעטיה יש להקל עם אסיר כזה במידה מרבית, הרי עלול הדבר לסכל כל סיכוי לניהול תקין, סביר ויעיל של בית-סוהר. העונש המוטל על אסיר בשל בריחה ממתקן כליאה, חייב לשמש גורם מרתיע גם, ואולי בעיקר, עבור אותם אסירים הנתקלים בקשיים אובייקטיביים וסובייקטיביים במסגרת בית-הסוהר, ואשר יש להם מניע מיוחד כדי לנסות להימלט משם."

בנוגע לעבירת הסיוע לבריחה, נאמר בע"פ 17/81 מדינת ישראל נ' מלכה קליין ואח' (05.07.1981):

"הושטת סעד וסיוע לעבריין מסוגו של גבריאל בוזגלו, כאשר מדובר בהושטת סיוע מן הסוג שתואר לעיל, חייבה נקיטת אמצעים עונשיים משמעותיים כדי להרתיע את כל מי שעלול להתפתות לעזור

לעברין בבריתו. הפשיעה, ובייחוד הפשיעה האלימה, מביאה בעקבותיה גם מאמצים, הנקטים מצד העבריינים על-מנת לסכל את עשיית המשפט. ביטוי אחד לכך מצאנו בתופעה המתפשטת של השפעה על עדים...ביטוי אחר לסיכול עשיית משפט הוא בגיוס מסייעים ועוזרים, אשר מאפשרים לעברין להתחמק ממתן הדין או לברוח מן המשמורת. לעניין זה אין נפקא מינה, אם העזרה מוגשת בשל הזדהות עם מעשיו של העברין או בשל חולשה מוסרית, אשר חותרת תחת יכולתו של האזרח לסרב על אתר לבקשות מן הסוג, שהועלה כאן על-ידי העברין או מטעמו. אמצעי יעיל, אשר בכוחו לצמצם את התופעה הפסולה המתוארת ולהניע את הנוגעים בדבר להרחיק עצמם מכל סיוע לעברין, היא ענישה מרתיעה, אשר תבהיר מראש מה צפוי למי שעושה מעשים כגון אלה, כפי שנעשו במקרה דנן".

26. המחוקק ראה בחומרה את עבירת הבריחה ממשמורת, כעולה מעונש המאסר המרבי, של 7 שנים, הקבוע בצד עבירה על סעיף 257(1) לחוק העונשין בנסיבות דומות לתיק זה.

מלשון סעיף 257 לחוק העונשין עולה כי אחד השיקולים המרכזיים בבחינת חומרת נסיבות ביצוע העבירה הנו **סוג העבירה הפלילית** בגינה מרצה הנאשם את המאסר/המעצר ממנו ברח.

המחוקק ייחס משנה חומרה לעבירת סיוע לבריחה. בשונה מעבירות סיוע אחרות, ייחד המחוקק סעיף נפרד, סעיף 258 לחוק העונשין, לעבירת סיוע לבריחה ממשמורת חוקית. עונש המאסר המרבי של המסייע לעצור או לאסיר בעבירת פשע לברוח ממשמורת חוקית - הינו 7 שנים, וככזה הוא זהה לעונשו של מבצע עבירת הבריחה ממאסר/מעצר.

27. מידת הפגיעה בערכים המוגנים, נלמדת מנסיבות ביצוע העבירות:

א. בלילה שבין 5.9.2021 לבין 6.9.2021 ברחו ארבעה אסירים ביטחוניים (הנאשמים 1, 2, 3 ו-5) ושני עצירים ביטחוניים (נאשמים 4 ו-6) מבית סוהר גלבע, באמצעות מנהרת בריחה, באורך של כ-30 מטרים, אשר נחפרה מסוף שנת 2020 ועד ליום 5.9.21.

הנאשמים 7, 9, 10 ו-11 סייעו לחוליית הבריחה בהוצאת תכנית הבריחה אל הפועל.

ב. איתור ומעצר:

הנאשמים 1-6 יצאו מן המנהרה ביום 6.9.2021 סמוך לשעה 1:30, בריחתם התגלתה סמוך לשעה 3:00, ומאותו שלב נערכו חיפושים נרחבים לאיתורם.

ביום 10.9.2021 נעצרו נאשמים 1 ו-2 בהר הקפיצה בנצרת.

ביום 11.9.2021 נעצרו נאשמים 5 ו-6 סמוך לאום אל גאנם.

עמוד 19

ביום 19.9.2021 נעצרו נאשמים 3 ו-4 בג'נין.

במהלך פעילות כוחות הבטחון לאיתורם ומעצרים של בורחים בג'נין, נורתה לעברם אש חיה.

ג. חלקם היחסי של הנאשמים בברירה, מבחינת מעמדם בחוליה, מועד "גיוסם" ומידת מעורבותם:

נאשמים 1-5 ונאשמים 7-11 משויכים לארגון הג'יהאד האסלאמי. נאשם 6 משויך לארגון הפת"ח.

נאשם 1 הוא שהגה את רעיון הברירה במנהרה, וזאת בסוף שנת 2020. הנאשם 1 הוא הדמות המרכזית והרוח החיה במעשה, הוא היוזם, הוא שגייס שותפים והוא שנטל חלק בהוצאה לפועל.

נאשמים 2, 3 ו-4 קיבלו הצעת הנאשם 1 לקחת חלק בחפירה ובברירה, ומסוף 2020 הם שיתפו פעולה בתכנית ובחפירה. כעולה מסעיף 10(ד) לכתב האישום, בשלב לא ידוע הוצא נאשם 3 מן התא וחזר אליו ביום 5.9.21.

ביום 3.3.21 הציע הנאשם 1 גם לבן דודו, **הנאשם 5**, להצטרף ומאותו מועד נטל הנאשם 5 חלק בתכנית ובחפירה עד למועד הברירה.

באוגוסט 2021, לקראת סיום חפירת המנהרה, פנו נאשמים 1-3 ל**נאשם 6**, והציעו לו לברוח עמם כדי שינצל קשריו ברשות הפלסטינית וידאג שיזכו למעצר הגנתי ברשות. ביום 5.9.21 עבר נאשם 6 לתא של נאשמים 1-5, באותו מועד הסתיימה חפירת המנהרה, ובאותו לילה בוצעה הברירה.

ד. חלקם היחסי של המסייעים, אשר הורשעו בדין, מבחינת משך תקופת הסיוע ומהות הסיוע:

הנאשם 7, בין חודש מאי 2021 לבין חודש אוגוסט 2021, התריע מפני סוהרים המגיעים לתא והשגיח שאסירים אחרים לא יכנסו לתא. במספר הזדמנויות סייע בחפירת המנהרה.

הנאשמים 9 ו-10, מחודש יוני 2021 עד ליום 5.9.21 (עת עברו לתא אחר), סייעו בתכנית הברירה. תפקידם היה לשמור שלא יכנס אף אחד לתא בעת החפירה ולהוציא שקים מלאים בחול מהמנהרה.

הנאשם 11 הוצע בפברואר 2021 להצטרף לברירה, הלה הסכים וסייע בחפירה ובשמירה, אך ביוני 2021 עבר לאגף אחר בשל סכסוך עם נאשם 4 לכן לא השתתף בברירה.

ה. המאסר או המעצר שריצו הנאשמים בברירה, כאינדיקציה לרמת הסיכון לציבור עקב בריחתם:

נאשם 1 מרצה מאסר עולם ועשר שנים בחופף מיום 19.11.1997 בשל עבירות בטחון לרבות רצח השוטר מאיר אלוש ז"ל.

נאשם 2 מרצה שני מאסרי עולם מצטברים ועוד 35 שנות מאסר במצטבר, מיום 3.2.2004, בשל עבירות בטחון, לרבות רצח יוסף עזמי ז"ל ומשה חזקיה ז"ל, וכן מאסר של 18 חודשים במצטבר על החזקת ציוד קצה רט"ן בניגוד לפקודת בתי הסוהר.

נאשם 3 מרצה שני מאסרי עולם מיום 8.8.2006 על עבירות בטחון ורצח אליהו אשרי ז"ל.

נאשם 4 עצור עד תום ההליכים מיום 18.3.2020, בתיק 2437/20, של בימ"ש צבאי, בגין סחר בציוד מלחמתי. לחובתו עבר פלילי.

נאשם 5 מרצה 3 מאסרי עולם ו-20 שנות מאסר במצטבר מיום 15.7.2002, בגין שורת עבירות בטחון, ביניהן שותפות בגרימת מותם של 3 אזרחים ישראלים בפיגוע מחבל מתאבד באוטובוס.

נאשם 6 עצור עד תום ההליכים מיום 27.2.2019, בתיק 5288/19 של בימ"ש צבאי, בגין עבירות בטחון ובהן חברות ופעילות בהתאחדות בלתי מותרת, ירי לעבר אדם וגרימת מוות בכוונה במספר הזדמנויות.

הנאשם 11, כעולה מכתב האישום בו הודו הנאשמים, אמור היה להצטרף לחוליית הבורחים. בשל העברתו לתא אחר לא השתתף בבריחה. נאשם 11 מרצה מאסר עולם ו-30 שנות מאסר במצטבר, מיום 8.9.2003, בגין שורת עבירות בטחון, ביניהן גרימת מותו בכוונה של אלי ביטון ז"ל ושילוח מחבל מתאבד באירוע נוסף.

זכותם של אזרחי ישראל להלך באופן חופשי בארץ, כאשר חייהם אינם בסכנה וללא תחושת אובדן הביטחון האישי. בעת הבריחה, ערך ההגנה על ביטחון הציבור נפגע משמעותית, בראי פוטנציאל הסיכון לפגיעה בחיי אדם הנשקף מן הנאשמים 1-6 כעולה מן העבירות בגין מרצים הם מאסר או מעצר.

ו. אף שהנאשמים 7, 9, 10, ו-11 סייעו לבורחים ולא ברחו בעצמם, הרי שהכירו את הבורחים העיקריים ואת פוטנציאל הסיכון הנובע מהם, בראי השתייכותם הארגונית, עברם, העבירות בגין ריצו מאסר/מעצר ונוכח מעמדם בקרב האסירים הביטחוניים.

במתן סיוע לבריחה, לאסירים/עצורים מסוכנים עם דם על הידיים, הפכו המסייעים לחלק בלתי נפרד מן הפגיעה המשמעותית בערכים המוגנים והם שותפים מלאים ליצירת פוטנציאל הסיכון הממשי הנובע מבריחת הנאשמים 1-6 מן הכלא.

חשוב להדגיש כי אין מדובר בסיוע רגעי או לאחר מעשה. הסיוע שנתנו לבורחים היה חלק בלתי נפרד ממימוש תכנית הבריחה ומפעולות ההכנה לבריחה, מדובר בסיוע מתמשך ואקטיבי שכלל חפירה או סילוק חול לאורך תקופה ממושכת ושמירה על אי גילוי פתח המנהרה. משכך, **מדובר בסיוע מאד משמעותי שקידם את סיום חפירת המנהרה וכפועל יוצא את אפשרות הבריחה.**

ז. **התארגנות של לפחות 10 שותפים:** להוצאת תכנית הבריחה אל הפועל היו שותפים הבורחים שהנם נאשמים 1-6 והמסייעים שהנם נאשמים 7, 9, 10 ו-11. עניינו של נאשם 8 טרם הוכרע.

ח. כפי שהוסבר, **הנאשמים כולם אסירים או עצורים**, שמקומם מאחורי סורג ובריא לפי החלטה

שיפוטית.

ט. **תכנון מוקדם ופעולות הכנה:** חלקו של הנאשם 1 בסוגיית התכנון המוקדם, כמי שהגה את רעיון מנהרת הברירה, הנו מרכזי. מעת הגיית הרעיון, פעלו הנאשמים האחרים, איש איש בזמנו ולפי חלקו, לשם הוצאת תכנית הברירה אל הפועל.

י. **תקופת ההתארגנות לברירה** היא תקופה ממושכת - מסוף שנת 2020 עד ליום 5.9.21. כל נאשם כנס לפרויקט הברירה בשלב שונה, אך גם מי שנכנס מאוחר יותר, "אימץ" בהצטרפותו את פעולות ההכנה שביצעו שותפיו וקידם את תכנית הברירה ממועד הצטרפותו ואילך.

יא. **רמת התחכום הגבוהה והתעוזה, הן בשלב התכנון והן לאורך שלבי הביצוע:** תכנית הברירה המתוחכמת, נהגתה ע"י הנאשם 1, אך לכל אחד מן המעורבים בתכנית יש חלק מעשי בהוצאתה לפועל.

התחכום מתבטא גם בכל שלבי הביצוע, חפירת המנהרה באופן יומיומי לאורך תקופה ממושכת - מסוף 2020 עד 5.9.21 - מבלי שהדבר נחשף, ניהול חשיבה על מיקום פתח המנהרה במקום נסתר בתוך המקלחת, תחת לוח שיש שמתחת לכיור, חשיבה על אופן הוצאת שקים מלאי חול ופיזורם, החלפת יושבי התא לפי צרכי תכנית הברירה, ותכנון אופן ההימלטות, לרבות נטילת בגדי החלפה, מזון ומכשיר רדיו כדי לעקוב אחר התקדמות החיפושים ומיקום כוחות הבטחון, ניסיון השגת רכב שלא צלח וההתפצלות לזוגות כדי להקשות על כוחות הבטחון במאמצי האיתור.

יב. **בעקבות הברירה התנהל מצוד** אחר הנאשמים בכל הארץ. כוחות משטריים בהיקפים משמעותיים עבדו סביב השעון וניסו להביא ללכידתם. כלל גופי הבטחון התגייסו לאירוע. לא הוצגה בפניי עלות המצוד אך אין ספק שמדובר בסכום ניכר שנגרע מאוצר המדינה.

יג. אני ערה **לטענה בדבר מחדלים וכשלים של שירות בית הסוהר** שאפשרו את הברירה, דוגמת השבר במרצפת הכניסה למנהרה עליו דיווח אחד הסוהרים למפקדיו שלא עשו דבר או תפקוד מגדל השמירה הפונה לנקודת היציאה מהמנהרה. יחד עם זאת, אני דוחה את הטענה כי מחדלי שב"ס מסירים מעל הנאשמים את האחריות לביצוע העבירה בה הורשעו, ולו בחלקה. האחריות רובצת באופן בלעדי על הנאשמים, והיא נדונה כאן בנפרד לחלוטין משאלת תפקוד גורמי שב"ס.

יד. תסכול מי מהנאשמים משלילת חירותו או מהתנהלות שב"ס או מתנאי המאסר/מעצר, אין בו כדי להוות נסיבה מקלה (ע"פ 159/89 אלברט חיים בן שטרית נ' מדינת ישראל (01.08.1989)).

טו. די בברירה כשלעצמה כדי להקים סיכון לציבור, ובכל זאת **אתחשב לקולה**, באופן מידתי, בכך שבמהלך תקופת הברירה הנאשמים לא ביצעו עבירות נוספות. ככל הנראה לפחות חלק מהם חשבו לעתור למעצר הגנתי

בשטחי הרשות.

28.ב"כ הצדדים הפנו למדיניות הענישה הנוהגת. אביא להלן את תמצית פסקי הדין שהוגשו, אף שרובם דנים בנסיבות ביצוע קלות מאלו דן, בהתייחס לתכנון המוקדם, לפעולות ההכנה ומשך ההיערכות, להתארגנות של אסירים רבים, לנזק ההרתעתי, ולפוטנציאל הסיכון הנובע מן הבריחה:

א. רע"פ 3620/13 בני סלע נ' מדינת ישראל (16.06.2013) (הוגש על ידי המאשימה ועל ידי ב"כ הנאשמים 2, 3, 4, 9 ו-10): המבקש הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של בריחה ממשמורת, התפרצות (שני אירועים), גניבת רכב, שבל"ר והתנגדות למעצר. המבקש אסיר שנדון ל-35 שנות מאסר בפועל בגין עבירות מין חמורות. המבקש נתפס כשבועיים לאחר בריחתו. במהלך תקופת בריחתו, התפרץ לבית מגורים וגנב כלי רכב ודברי ערך. במצטבר לעונש המאסר שהוא מרצה, הוטל עליו מאסר בפועל של 4 שנים. בר"ע נדחתה.

ב. תפ"ח (י-ם) 816/05 מדינת ישראל נ' זוזיאשווילי ואח' (23.02.2006) (הוגש על ידי המאשימה): לאחר שמיעת ראיות, הורשע הנאשם 1 בעבירות רצח, קשירת קשר לביצוע רצח וסיוע לבריחה. הנאשם 2 הורשע בעבירת רצח, קשירת קשר לרצח, החזקת נשק, שיבוש מהלכי משפט, התחזות, זיוף, שימוש במסמך מזויף ובריחה ממשמורת חוקית. שני הנאשמים מרצים מאסר עולם בגין עבירות רצח אותן ביצעו לפני פרשה זו. במצטבר למאסר שריצו ולעונשי מאסר עולם שהוטלו עליהם בתיק זה, הטיל ביהמ"ש מאסר של 5 שנים, על נאשם 2 בגין הבריחה ועל נאשם 1 בגין סיוע לבריחה.

ג. רע"פ 6349/17 ישראל עמרם נ' מדינת ישראל (16.07.2017) (הוגש ע"י ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): המבקש הורשע, על פי הודאתו, בביצוע עבירות חבלה חמורה, בריחה ממשמורת חוקית, הונאה בכרטיס חיוב, קבלת דבר במרמה, הפרת הוראה חוקית, התנגדות למעצר, ונהיגה ללא רישיון. המבקש ברח מבית חולים פסיכיאטרי שאליו נשלח בתוקף צו אשפוז שיפוטי. לעניין עבירת הבריחה ממשמורת נקבע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בגין כלל העבירות הוטלו 54 חודשי מאסר בפועל. בר"ע נדחתה.

ד. רע"פ 12041/04 מוחמד אלנבארי נ' מדינת ישראל (13.04.2005) ((הוגש על ידי ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): המבקש הורשע בעבירת בריחה ממשמורת, כיון שיצא לחופשה בת 48 שעות מבית המאסר, לא שב מחופשתו ונתפס לאחר 33 חודשים. המבקש אסיר שנדון ל-48 חודשי מאסר בשל גניבת רכב, גניבה מרכב והחזקת סמים. בגין עבירת הבריחה, בית המשפט הטיל עליו 4 חודשי מאסר בפועל לצד הפעלת מאסר על תנאי של 36 חודשים, שירוצו באופן מצטבר. ערעור המבקש התקבל בחלקו כך שמתוך התנאי 8 חודשים ירוצו בחופף. בר"ע נדחתה.

ה. ע"פ 744/92 אבו סאלח נ' מדינת ישראל (14.06.1992) (הוגש על ידי ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): המערער הורשע בעבירה של בריחה ממשמורת. המערער הינו אסיר שנדון ל-7 שנים ו-3 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות מס. הוטלו 6 חודשי מאסר בפועל, הופעל תנאי למשך שנתיים וחצי מתוכם 18 חודשים במצטבר. הערעור על חומרת העונש נדחה.

ו. עפ"ג (מרכז) 8991-07-08 **חשמה עצמת נ' מדינת ישראל** (03.11.2008) (הוגש על ידי ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): המערער הורשע בעבירת בריחה ממשמורת חוקית. בהיותו אסיר השפוט לתקופה ארוכה, קיבל לפניו משורת הדין היתר לצאת לחופשה בת 48 שעות ולא שב. המערער, תושב הרשות, נתפס כ-6 שנים לאחר מכן. לחובתו 3 הרשעות קודמות בעבירות רכוש. הוטלו 11 חודשי מאסר בפועל במצטבר לעונש הקודם שהוטל עליו. ערעורו נדחה.

ז. עפ"ג 37409-10-14 **אבו זעילה נ' מדינת ישראל** (01.12.2014) (הוגש על ידי ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): המערער הורשע, על פי הודאתו, בביצוע עבירה של בריחה ממשמורת. בעת שהיה אסיר יצא ליומיים חופשה ולא שב במשך 158 ימים. לחובתו עבר פלילי בעבירות רכוש ותעבורה שבגין ריצה מאסר של 28 חודשים. כתב האישום הוגש באיחור, לאחר שסיים לרצות עונשו. הוטלו מאסר בפועל של 8 חודשים. המערער חזר בו מערעורו.

ח. ת"פ 38801-03-16 **מדינת ישראל נ' שנקר** (24.05.2017) (הוגש על ידי ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעבירות של בריחה ממשמורת וגניבה. הנאשם אסיר שנידון למאסר עולם שאינו קצוב בגין שתי עבירות רצח. בשל שביתת רעב הועבר לאשפוז בבית חולים תחת משמורת שב"ס ומשם ברח. לחובתו 23 הרשעות קודמות. הוטלו 8 חודשי מאסר בפועל מהם 5 חודשים במצטבר לכל עונש שהוא נושא ו-3 חודשים בחופף.

ט. ת"פ 32115-08-20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.10.2020) (הוגש על ידי ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של בריחה ממשמורת. לאחר שהורשע בגרימת מותה בכוונה של בתו התינוקת, בשל מצבו הנפשי, בית המשפט הורה על אשפוזו במוסד פסיכיאטרי והפסקת ההליך הפלילי נגדו. בעודו מצוי תחת צו אשפוז, ברח וטס לאנגליה. אין לחובתו עבר פלילי מלבד ההרשעה ברצח בתו. הוטלו 7 חודשי מאסר בפועל.

י. ת"פ (ב"ש) 5141/01 **מדינת ישראל נ' בנימין** (14.07.2002) (הוגש על ידי ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): הנאשם הורשע, לאחר שמיעת הוכחות, בעבירה של בריחה ממשמורת. הנאשם הינו אסיר שנידון ל-3 שנים בגין עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, שבל"ר ובריחה ממשמורת. הוא יצא לחופשה מהכלא אך לא שב ונתפס לאחר שבוע. לחובתו עבר פלילי מכביד. הוטלו 10 חודשי מאסר בפועל במצטבר לעונש שמרצה.

יא. ת"פ 3356/05 **מדינת ישראל נ' מלניק** (28.06.2006) (הוגש על ידי ב"כ הנאשמים 4, 9 ו-10): הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של בריחה ממשמורת. הנאשם הינו אסיר שנידון לעונש מאסר של 6 שנים בגין עבירות אלימות, התפרצות, תקיפת שוטרים וסמים. הנאשם שהה בחופשה בת יומיים מחוץ לכלא, לא שב וברח לאירופה. בית המשפט הטיל עליו 18 חודשי מאסר בפועל, מהם 9 חודשים במצטבר למאסרו שכבר מרצה ו-9 חודשים בחופף.

יב. ת"פ (ב"ש) 3606/07 **מדינת ישראל נ' אבו עגינה ואח'** (20.01.2009) (הוגש על ידי ב"כ נאשמים 4, 7, 9, 10 ו-11): שני הנאשמים הורשעו בעבירות סיוע לבריחה ממשמורת, איומים ומתן מחסה למסתני. בנוסף, הורשע הנאשם 1 בתקיפת שוטר וניסיון לחבלה במזיד והנאשם 2 הורשע, בנוסף, בתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. הנאשמים 1-3 נתנו מחסה לאדם שנכנס לישראל שלא כחוק

וסייעו לו לברוח משוטרים שבדקו זהותו. על נאשמים 1 ו-2 הוטלו 4 חודשי עבודות שירות ועונשים נלווים.

יג. ת"פ (כ"ס) 1675/07 **מדינת ישראל נ' אדהם פדילה** (18.09.2007) (הוגש על ידי באי כוח הנאשמים 4, 7, 9, 10 ו-11): הנאשמים 2 ו-3 הורשעו בעבירה של תקיפת שוטר. נאשם 2 הורשע, בנוסף, גם בעבירות של הכשלת שוטר וסיוע לבריחה ממשמורת. נאשם 1 ביצע עבירת תעבורה וכשהשוטרים ניסו לעצרו התקהלו סביבו נאשמים 2 ו-3. עבר פלילי שאינו מכביד. זהו מאסר ראשון של הנאשם 2. הוטל על נאשם 2 מאסר בפועל של 12 חודשים.

יד. ת"פ (עכו) 8241-08-09 **מדינת ישראל נ' טרביה ואח'** (18.02.2010) (הוגש על ידי באי כוח הנאשמים 4, 7, 9, 10 ו-11): הנאשמים הורשעו, על פי הודאתם, בעבירות סיוע לבריחה ממשמורת חוקית, איומים, הפרעה לשוטרים, תקיפת שוטרים וחבלה במזיד לרכב. בעת ששוטרים הגיעו לבצע צו מעצר, הותקפו ע"י המון אדם ונתקלו בצעקות, במכות ובאגרופים. בית המשפט כיבד את ההסדר אליו הגיעו הצדדים, הטיל על נאשמים 2, 3, 4 מאסר בפועל למשך 100 ימים, והטיל על כל הנאשמים קנס 7000 ₪.

טו. ת"פ 18795-07-11 **מדינת ישראל נ' עאסי** (14.07.2013) (הוגש על ידי באי כוח הנאשמים 4, 7, 9, 10 ו-11): הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירת תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, תקיפה הגורמת חבלה של ממש וסיוע לבריחה ממשמורת חוקית. הנאשם סייע לאחיו הקטין להימלט מניידת המשטרה. אין עבר פלילי. הוטלו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

טז. ת"פ (נצ'') 21358-02-13 **מדינת ישראל נ' יאסין ואח'** (17.09.2013) (הוגש על ידי ב"כ נאשמים 7 ו-11): הנאשמים הודו בביצוע עבירות של סיוע לבריחה ממשמורת, קשירת קשר לפשע וסיוע ליציאה שלא כדין לפי סעיף 2א לחוק למניעת הסתננות. הנאשמים (שאינם אסירים) קשרו קשר עם אסיר המרצה עונש מאסר בן 20 שנה בגין רצח ועם אדם נוסף המכונה "מורסי" כדי לסייע לאסיר לברוח מבית הכלא במהלך חופשתו ולסייע לאסיר ולמורסי לחצות את גבול ישראל-סוריה. ביום קשירת הקשר יצא האסיר לחופשה ועוד באותו יום, בסיוע הנאשמים, עברו הוא ומורסי לסוריה. אומץ הסדר הכולל 19 חודשי מאסר בפועל.

יז. ת"פ (ב"ש) 67541-12-15 **מדינת ישראל נ' אבו עסא** (07.02.2016) (הוגש על ידי ב"כ נאשמים 4, 9 ו-10): הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בביצוע עבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, נהיגה ללא רישיון נהיגה וסיוע לבריחה ממשמורת חוקית. הנאשם סייע לאחיו להימלט מידי השוטרים שהגיעו לביתו כדי לבצע צו מעצר ובמטרה לשחרר את אחיו מידיהם של השוטרים, הוא תקף את השוטרים וגרם להם חבלות של ממש. הנאשם בן 27 ולחובתו עבר פלילי בעבירות רכוש ותקיפת שוטר. הוטלו 6 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.

יח. ת"פ (ק"ג) 12668-07-16 **מדינת ישראל נ' כהן שור** (08.05.2017) (הוגש על ידי ב"כ נאשמים 4, 9 ו-10): הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של סיוע לבריחה ממשמורת חוקית. שכן, הנאשם סייע לאחיו לברוח מאשפוז בבית חולים פסיכיאטרי, שם שהה לצורך הסתכלות במסגרת הליכי מעצר. בהסדר הטיעון הגבילה עצמה המאשימה ל-4 חודשי עבודות שירות. אין עבר פלילי. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בשל

מצבו הבריאותי הקשה, אינו כשיר לביצוע עבודות שירות ובית המשפט סטה לקולא ממתחם הענישה והטיל מאסר על תנאי.

18. הפסיקה אליה הפנו הצדדים שונה מנסיבות המקרה דן שהנו חמור פי כמה. בעניינם של הנאשמים לא מדובר בבריחה מקרית, בשל הזדמנות אקראית שנקרתה בפני האסיר/העצור עקב כשל באבטחה במהלך יציאה מן הכלא לבימ"ש או לאשפוז ואף לא מדובר בבריחה בנסיבות של אי חזרה מחופשה מהכלא או מניעת מעצר.

בעניינם של הנאשמים, הבריחה היא מבית הסוהר עצמו, ע"י חציבת מנהרת בריחה. הבריחה תוכננה בקפידה, תוך התארגנות רבת שותפים ובחשאי, התכנון נרקם תחילה במוחו של נאשם 1, אך בהמשך גויסו עוד ועוד שותפים לשם הוצאת תכנית הבריחה אל הפועל, כך לאורך חודשים רבים. מסוף 2020 ועד 5.9.21 בוצעו פעולות הכנה יומיומיות, כדי לסיים חפירת המנהרה בצוותא, והכל תוך שמירת סוד, כשכל השותפים מודעים למעשים, תורמים חלקם, אינם מדווחים על המעשה כדי למנוע ביצוע הבריחה וכולם מתעלמים מפוטנציאל הסיכון העולה מברחת אסירים בטחוניים מן הכלא, שרובם עם דם על הידיים. המשאבים שהוקצו לאיתורם של הבורחים ולחסימת המנהרה אף הם מאבחינים מקרה זה לחומרה. מצד שני, אתן את הדעת להעדר עבירות נלוות.

למרות שהמחוקק, בקבעו עונש מאסר מרבי של 7 שנים, אינו מבחין בין מסייע לבריחה לבין מבצע הבריחה, הרי שנסיבות ביצוע העבירות הביאו אותי למסקנה כי יש לאבחן בין הנאשמים 1-6 שברחו, לבין הנאשמים 7, 9, 10 ו-11 שסייעו. מצד שני, לא ראיתי לנכון לערוך הבחנה בין נאשם 6 לבין נאשמים 1-5 שעה שנאשם 6 בחר להצטרף לבריחה וכיון שהיוה דמות חיונית להוצאת תכנית הבריחה לפועל בהצלחה, כה חיוני עד כי שותפיו בחרו לדאוג להעברתו לתא אחד עמם במועד הבריחה למרות השתייכותו לארגון טרור אחר. לא ראיתי לנכון לערוך הבחנה בין נאשם 11 לבין נאשמים 7, 9 ו-10 כיון שלמרות התכנית המקורית, הלכה למעשה שימש כמסייע.

19. **סיכום מתחם העונש ההולם:** בהתאם לעקרון ההלימה, ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בערכים המוגנים, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, מתחם העונש ההולם לעבירה, בנסיבותיה, הנו כדלקמן:

ביחס לנאשמים 1-6: המתחם נע בין 4 לבין 6 שנות מאסר בפועל.

ביחס לנאשמים 7, 9, 10, 11: המתחם נע בין 3 לבין 5 שנות מאסר בפועל.

העונש המתאים לנאשמים:

20. בהתאם להוראת סעיף 40 ג(ב) רישא לחוק העונשין, בתוך מתחם העונש ההולם, יקבע העונש המתאים לכל נאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע מעשה העבירה, כמפורט בסעיף 40 יא לחוק העונשין.

21. הנאשמים **הודו** בהזדמנות הראשונה בכל המיוחס להם בכתב האישום.

22. עבר פלילי:

לנאשם 1 שלוש הרשעות קודמות:

(1) ת"פ 8739/92, משנת 1993, בגין השלכת בקבוק תבערה, סיוע למבוקשים, חברות בהתאגדות בלתי חוקית ועוד. נדון למאסר של 50 חודשים ומאסר על תנאי.

(2) ת"פ 7253/97, משנת 1997, בגין 7 תיקי חקירה ובעבירות רצח, ניסיון רצח, פציעה בכוונה מחמירה, החזקת נשק או חומרי חבלה, נשיאת נשק, חברות בהתאגדות בלתי חוקית, מתן שירות להתאגדות בלתי חוקית ועוד. נדון למאסר עולם וכן 10 שנות מאסר לריצוי בחופף - מאסר זה מרצה הנאשם עתה.

בכבדו את הסדר הטיעון כתב בית המשפט: "ביום 16/06/96 נרצח השוטר מאיר אלוש ז"ל מידי הנאשם. מאיר ז"ל יצא עם משפחתו, אשתו וילדו הקטן לחנות צעצועים בכפר בידיה. למרבה האסון מסע קניות תמים זה שנועד לקניית צעצועים הסתיים ברצח. הנאשם עקב אחר מאיר ז"ל, ירה לעברו והרגו, ירה לעבר אשתו שלוש יריות אשר פצעו אותה...הזמן שחלף לא יוכל להשכיח את הטרגדיה, לא יוכל להקהות את עוצמת הכאב שידעה משפחתו, מכריו וידידיו של מאיר ז"ל".

(3) ת"פ 6265/96, משנת 1998, בגין החזקת נשק וסיוע למבוקשים. נדון למאסר בפועל לתקופה של 59 חודשים ו-15 ימים ומאסר על תנאי.

לנאשם 2 ארבע הרשעות קודמות:

(1) ת"פ 8831/94, משנת 1994, בגין ידוי אבנים, חברות בהתאגדות בלתי חוקית, עבירות נגד הסדר הציבורי. נדון למאסר בפועל למשך 8 חודשים ומאסר על תנאי.

(2) ת"פ 3426/99, משנת 1999, בגין כניסה לישראל שלא כחוק, גניבת רכב, פריצה לרכב ועוד. נדון למאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים ומאסר על תנאי.

(3) ת"פ 5117/04, משנת 2004, הכולל 11 תיקי חקירה, כולם בעבירות רצח או עבירות הריגה חוזרות, זריקת חומרי חבלה בכוונה לגרום מוות, חברות בהתאגדות בלתי חוקית, החזקת נשק או חמרי חבלה, ירי על רכב ישראלי, ירי לעבר אדם, קשירת קשר ועוד. נדון לשני מאסרי עולם מצטברים +35 שנות מאסר במצטבר. מאסר זה מרצה עתה.

בגזר הדין רשם בית המשפט כי הנאשם הורשע בהנחת מטעני חבלה במספר הזדמנויות, ירי לעבר אדם במספר הזדמנויות, ניסיונות לרצח וחברות בארגון גדודי חללי אל אקצא. בית המשפט הרחיב ביחס לאישום התשיעי ולאישום 22: "על פי פרט האישום התשיעי יצאו הנאשם וחברו, עזאת תורקמאן, לבצע פיגוע ירי. בהתאם לתכנית התמקמו השניים בסמוך לכביש הראשי ביעבד והמתינו לרכב ישראלי. משעבר הרכב המיועד ירו לעברו

ממרחק של כ-10 מטרים באמצעות כלי נשק אוטומטיים. כתוצאה מהירי נהרג יוסף עז'מי ז"ל ונפצע וסילי מורארו. על פי פרט האישום העשרים ושניים היה הנאשם שותף לתכנית ביצוע פיגוע באמצעות מחבל מתאבד, אשר הנאשם עצמו היה זה שגייסו לצורך ביצוע פיגוע...שני שוטרים, סעיד קבלאן ומשה חזקיה...הורו לחשוד לעצור. באותו רגע הפעיל המחבל המתאבד את מטען הנפץ וגרם לפיצוץ עז שהביא למותו של משה חזקיה ז"ל ולפציעתו של סעיד קבלאן, אשר בתוקף תפקידם כשוטרים ובגופם ממש, מנעו פיגוע קשה בלב אוכלוסיה אזרחית...חמור ככל שיהיה, לא יוכל העונש להשיב לחיים את אלו אשר הנאשם, במו ידיו, קטל ונאלצים אנו להסתפק בדיעה כי לא יראה עוד יום אחד של דרור".

(4) ת"פ 41962-09-20, גזר דין מיום 25.3.21, בגין פעולות בחפץ אסור/התקשרות אסורה בכלא. נדון למאסר בפועל למשך 18 חודשים, מאסר על תנאי וקנס 5000 ₪. מאסר זה מרצה עתה.

לנאשם 3 הרשעה קודמת אחת בת"פ 4678/06, מיום 28.6.2007, במסגרתה נדון לשני מאסרי עולם, המצטברים זה לזה, אחד מהם בגין גרימת מותו בכוונה של אליהו אשרי ז"ל. מאסרים אלו מרצה הנאשם עתה.

לנאשם 4 שבע הרשעות קודמות:

(1) ת"פ 1580/11, גז"ד מיום 17.7.2011, בגין השלכת בקבוקי תבערה. נדון למאסר בפועל למשך 11 חודשים ומאסר על תנאי.

(2) ת"פ 1117/13, גז"ד מיום 11.3.2013, בגין 4 תיקי חקירה, שעניינם יציאה משטח סגור וגניבות בצוותא. נדון למאסר בפועל לתקופה של 7 חודשים ומאסר על תנאי.

(3) ת"פ 3864/14, גז"ד מיום 3.8.2014, בגין יצור נשק או חומר נפץ, הצתה, והפרת הוראה בדבר סגירת שטח. נדון למאסר בפועל למשך 12 חודשים, הופעל מאסר על תנאי של 12 חודשים. סה"כ הוטלו 19 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס 2000 ₪.

(4) ת"פ 6000/16, גז"ד מיום 8.2.17, בגין הפרת הכרזת סגירת שטח. נדון לחודשיים מאסר בפועל, הפעלת מאסר על תנאי כך שסה"כ ירצה 5 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי.

(5) ת"פ 5222/17, גז"ד מיום 29.5.18, בגין הפרת הכרזת סגירת שטח. נדון למאסר בפועל למשך 3 חודשים ויום, הופעל מאסר על תנאי כך שירצה מאסר למשך שנה ויום ומאסר על תנאי.

(6) ת"פ 1597/19, גז"ד מיום 3.9.19, בגין שימוש בכלי יריה וקשירת קשר. נדון למאסר בפועל למשך 10 חודשים, מאסר על תנאי וקנס 4000 ₪.

(7) נאשם 4 עצור עד תום ההליכים מיום 18.3.20, בת"פ 2437/20 של בימ"ש צבאי בשומרון.

לנאשם 5 הרשעה קודמת אחת בת"פ 3573/2002, גז"ד מיום 29.12.2003, בגין ניסיון רצח, זריקת או הנחת חומרי חבלה בכוונה לגרום מוות או חבלה או נזק לרכוש, החזקת נשק, יצור נשק, מתן שירות להתאגדות בלתי

חוקית, חברות בהתאגדות בלתי חוקית ועוד.

כעולה מגזר הדין, בין העבירות הבטחוניות הרבות בהן הורשע, הנאשם 5 היה שותף בגרימת מותם של ענבל וייס, אלעד איחייב וסמואל מילשביסקי ולפציעת אזרחים נוספים, כאשר התפוצץ מחבל מתאבד באוטובוס אגד, קו 823, ביום 29.11.01. הנאשם התבקש לאתר רוצח שיבצע פיגוע התאבדות בישראל, הוא איתר אדם שהסכים לבצע פיגוע, צילם אותו מקריא צוואה בה נוטל ארגון הג'יהאד האסלאמי אחריות על הפיגוע, הודיע למפקדת הארגון בסוריה אודות ביצוע הפיגוע וזהות המפגע וביום 29.11.01 שלח את המפגע למסגד בג'נין משם הוסע לצומת אום אל פחם ועלה על אוטובוס 823. ליד מחנה 80 הפעיל המחבל את חגורת הנפץ.

בית המשפט חייה דעתו: **"בכל המעשים בהם הורשע, הוכיח הנאשם כי שם לו למטרה להביא לקיפוח חיי רבים ככל האפשר".**

הוטלו על נאשם זה שלושה מאסרי עולם מצטברים ו-20 שנות מאסר נוספות. מאסר זה מרצה הנאשם 5 עתה.

לנאשם 6 שתי הרשעות קודמות וכתב אישום תלוי ועומד בעבירות בטחוניות:

- (1) הרשעתו הראשונה משנת 1990, בעבירת ידוי אבנים, בגינה נדון ל-7 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי.
- (2) ת"פ 9865/91, משנת 1992, בגין 29 תיקי חקירה, בעבירות חוזרות של זריקת או הנחת חומרי חבלה בכוונה לגרום מוות או חבלה או נזק לרכוש, בעבירות חוזרות של ידוי אבנים, השתתפות בהתקהלות אסורה ועוד. נדון למאסר בפועל לתקופה של ארבע וחצי שנים ומאסר על תנאי.
- (3) נאשם 6 עצור עד תום ההליכים מיום 27.2.19 בתיק 5288/19. אין מחלוקת כי כתב האישום מייחס לו שורת עבירות בטחוניות לרבות ירי לעבר אדם, גרימת מוות במספר הזדמנויות וחברות בהתאחדות בלתי מותרת.

לנאשם 7 הרשעה קודמת אחת בגין זריקת חפץ מבעיר, זריקת חפצים לעבר אדם או רכוש, יצור חפץ מבעיר ללא היתר וזריקת חפץ נפיץ. בשנת 2013 בג'נין השליך הנשם עם אחרים 15 מטעני צינור, שייצר עמם קודם לכן, לעבר כוחות הבטחון. החל משנת 2014 במספר רב של הזדמנויות ידה הנשם עם אחרים אבנים לעבר כוחות הבטחון, בשנת 2014 ייצר הנאשם עם אחרים 50 מטעני צינור ובשנת 2017 סיכם עם שותפו ליצר מטענים ולבצע פיגוע ע"י השלכת מטען לעבר כוחות הבטחון במחסום ג'למה. לשם כך שכר קטנוע גנוב, הגיע למחסום עם שותפו ושם השליכו בקת"ב לעבר כוחות הבטחון ונמלטו. נדון ל-54 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס 2000 ₪.

לנאשם 9 הרשעה קודמת אחת בתיק 3201/20 ובתיק 7315/20 של בימ"ש צבאי שומרון, גז"ד מיום 24.5.21, בגין עבירות של ייצור חפץ נפיץ בצוותא וזריקת חפצים לעבר כלי תחבורה נוסע בצוותא. נדון למאסר בפועל למשך 18 חודשים ויום, מאסר על תנאי וקנס 6500 ₪.

נאשם 10 עצור עד לתום ההליכים מיום 17.6.20, בתיק 3614/20 של בימ"ש צבאי שומרון. בכתב האישום יוחסו לו שורת עבירות בטחון ובהן יצור מטעני חבלה והשלכת מטענים לעבר אוטובוס וכלי רכב פרטיים.

לנאשם 11 הרשעה קודמת אחת, בגינה מרצה מאסר עתה, בתיק 6862/03, גז"ד מיום 29.1.2004, בעבירות בטחוניות חמורות, ביניהן גרימת מותו בכוונה של אלי ביטון ז"ל בפיגוע שאירע בישוב גדיש ביום 12.1.2003 וכן בניסיון לגרימת מותם בכוונה של אחרים שנפצעו בישוב. חודשיים לאחר מכן, השתתף בניסיון לבצע פיגוע נוסף, עת הוביל שני מפגעים נוספים שהיו בדרכם לבצע פיגוע התאבדות באזור עפולה, אך טרם הגעתם ליעד נרתעו בשל נוכחות מוגברת של כוחות הבטחון. הנאשם קשר קשר להחדרת מתאבד נוסף לישראל ומעצרו גדע את התכנית. נוסף לכך, הורשע בביצוע שירות, סחר באמל"ח וחברות בארגון טרור הג'יהאד האסלמי.

נדון למאסר עולם בגין רציחתו של אלי ביטון ז"ל וכן 30 שנות מאסר במצטבר בגין שאר העבירות.

23. עמדת שירות המבחן ביחס לנאשם 10 - תסקיר מיום 6.4.22:

שירות המבחן **נמנע מהמלצה** בעניינו של הנאשם 10 והעריך כי **קיים סיכון משמעותי להישנות** ביצוע עבירות בעתיד.

נאשם 10 כבן 20, רווק, יליד כפר יעבד ביהודה ושומרון. אמו גנת, אביו בעל חנות בכפר, אחיו סטודנט להנדסה בשכם ואחותו תלמידת י"ב, אין מעורבות בפלילים במשפחה. הנאשם טען כי סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות ואף קיבל תעודת הצטיינות. הנאשם 9 לא לקח אחריות בפני שירות המבחן וטען כי אינו מחזיק בעמדות שליליות כנגד גורמי אכיפת החוק. עם זאת, שירות המבחן סביר כי מעורבותו הפלילית מצביעה על דפוסים אימפולסיביים ופורצי חוק.

קיים פער בין האופן בו הציג עצמו לבין מעורבותו בעבירות, הנאשם מתקשה להתבונן בדפוסיו הבעייתיים ופוטנציאל הסיכון הטמון בהם. גישתו השלכתית, מטשטשת וממזערת, עד כי רב הנסתר על הגלוי.

היות שהנאשם לא ביטא צורך במעורבות טיפולית, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית.

הערכת הסיכון כמשמעותי ומוגבר מקורה בעברו הפלילי, בחומרת העבירה הנוכחית והתרשמות שירות המבחן ממאפיינים אישיותיים בלתי בשלים, מקושי להכיר בחלקו ולאור עמדת הנאשם ביחס לעבירות.

24. הנאשמים **עמדו לדין משמעתי** בכלא, בשל הבריחה. בהחלטה נפרדת דחיתי בקשה לביטול כתב אישום בשל קיומה של הרשעה משמעטית. בשלב דיוני זה, נטענה הטענה כשיקול להקלה בעונש. אתחשב בסנקציות שננקטו בבית הסוהר בגין הבריחה, כפי שהוסברו ע"י ההגנה, באופן מידתי.

סיכום:

25. פרשה זו עניינה בריחה שלא היתה כמוה במדינת ישראל. בריחה מתוכננת, שמעורבים בה מספר רב של אסירים/עצורים ושהוצאתה לפועל ארכה תקופה ממושכת עם פעולות הכנה יומיומיות שהובילו לחפירת מנהרת בריחה. לא ניתן להתעלם מהנזק הציבורי הקשה שנגרם עקב כך, משיתוק חלק מהמדינה לאורך מספר ימים, מן ההוצאות הכלכליות הכרוכות במאמצי האיתור של הבורחים, מן הפגיעה בבטחון הציבור עקב בריחת אסירי

עולם ועצורים בעבירות בטחון חמורות וכמובן שלא ניתן להתעלם מן הפגיעה בהרתעה.

הענישה צריכה לתת מענה לכל אלה.

המחוקק אינו מבחין בין מסייע למבצע עיקרי בכל הנוגע לבריחה ממשמורת, וגם בפרשה זו ברור כי כל מי שעזר, ידע, תרם ולא מנע, ראוי לעונש דומה. בעשיה בפרשה זו, כל אחד מן הנאשמים פעל לפי חלקו, איש איש ותרומתו להוצאת תכנית הבריחה אל הפועל. כל אחד מן הנאשמים, בורח או מסייע, יכול היה למנוע את הבריחה, אך תחת זאת בחר לתרום לקידום המעשה הפלילי.

למרות האמור, נוכח נסיבות ביצוע העבירות, בוצעה הבחנה מידתית בין הנאשמים 1-6 לבין הנאשמים 7, 9, 10 ו-11 ומתחמי הענישה נקבעו בהתאם.

למרות מועד שיתופו של נאשם 6 במעשה, ביום הבריחה, נוכח הסיבה בגינה דאגו שותפיו כי יצורף למסע הבריחה, סיבה המבהירה את מעמדו של הנאשם 6 ואת חשיבותו להוצאת תכנית הבריחה אל הפועל בהצלחה, לא ראיתי מקום לאבחן לקולה בינו לבין נאשמים 1-5. אני רואה בפגיעת מעשיו בערכים המוגנים פגיעה דומה ואני רואה בנזק הציבורי שנגרם עקב בריחתו כנזק זהה לזה שנגרם ע"י נאשמים 1-5.

למרות שנאשם 11 תכנן לברוח יחד עם נאשמים 1-6 ומסיבה שאינה תלויה בו לא ברח בפועל, לא אאבחן לחומרה בינו לבין המסייעים האחרים, כיון שהלכה למעשה חלקם של המסייעים, בקידום תכנית הבריחה, הנו דומה.

אשקול את עברם הפלילי של הנאשמים והתסקיר בעניינו של הנאשם 10, אל מול הודאת הנאשמים והסנקציות המשמעותיות שננקטו נגד הנאשמים בגין הבריחה. כל אלה ימצאו ביטוי מאוזן בעונש שיוטל.

26. באיזון בין השיקולים שפורטו, אינני רואה מקום לסטייה מן המתחמים לקולה או לחומרה, ואני מטילה על הנאשמים 1, 2, 3, 4, 5 ו-6 את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 5 שנים.

המאסר ירוצה במצטבר לכל מאסר/מעצר אחר אותו מרצים הנאשמים עתה.

ב. מאסר לתקופה של 8 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעברו על העבירה בה הורשעו.

ג. קנס בסך 5000 ₪ או 50 ימי מאסר תחתיו.

הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. תשלום ראשון ישולם תוך 30 ימים.

אי עמידה באחד התשלומים, יעמיד את יתרת סכום הקנס לפירעון מיידי.

ניתן לשלם את הקנס ללא צורך בשובר תשלום, באמצעות הצגת תעודת זהות, במזומן, בכל סניף דואר, או בכרטיס אשראי באתר בית המשפט www.court.gov.il או בטלפון *3852 או 077-2703333.

אני מטילה על הנאשמים 7, 9, 10 ו-11 את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 4 שנים.

המאסר ירוצה במצטבר לכל מאסר/מעצר אחר שמרצים הנאשמים עתה.

ב. מאסר לתקופה של 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעברו על העבירה בה הורשעו.

ג. קנס בסך 2000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם בשני תשלומים חודשיים שווים ורצופים. תשלום ראשון ישולם תוך 30 ימים.

אי עמידה באחד התשלומים, יעמיד את יתרת סכום הקנס לפירעון מיידי.

ביחס לכלל הנאשמים, תקופת המעצר בתיק זה לא תנוכה ככל שמי מהנאשמים היה אסיר או עצור בתיק אחר באותה תקופה.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום בבית משפט המחוזי בנצרת.

<#3#

ניתן והודע היום כ"א אייר תשפ"ב, 22/05/2022 במעמד הנוכחים.

עדי במביליה-אינשטיין, סגנית נשיא

הערה: בשל אילוצי אולם בית המשפט, הועלו תחילה לאולם נאשמים 5-1 ותמצית גזר הדין הוקראה בפניהם. לאחר מכן הועלו לאולם נאשמים 6, 7, 9, 10 ו-11 ותמצית גזר הדין הוקרא בפניהם.

הוקלד על ידי נטע אדרי-לונסקי